

Handelingen

14-15-16-17

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1988-1989

Vergaderingen van januari 1989

INSTALLATIEPLANNENPOMPGEMAAL NATUURRESERVAAT DE BLANCKAERT
AANSTELLING KONINKLIJK COMMISSARIS MIGRANTENBELEID
WERKINGS- EN EXPLOITATIEKOSTEN VWZ
INVOERING RECLAMECODE
AIDS-PREVENTIE '88
INFORMATIEDIENST VOOR FRANSTALIGEN IN RANDGEMEENTEN BRUSSEL
WIJZIGING BRT-STATUUT
REGLING MEDEDELINGEN VLAAMSE EXECUTIEVE OVER BRT-ZENDERS
BELEID AANLEG GOLFTERREINEN
CENTER PARCS EN ORGANISATIE TOERISME IN LIMBURG
VOORTDURENDE ONRUST IN GEHANDICAPTENSECTOR EN SECTOR BIJZONDERE
JEUGDZORG
HUISVUILOPHALINGSPROBLEMATIEK ARRONDISSEMENT BRUSSEL-HALLE-VILVOORDE
BESCHERMING MENS EN MILIEU TEGEN SCHADELIJKE GEVOLGEN ASBESTANAL
TERUGDRINGING CFK- EN HALOONUITSTOOT
HAPPENING '88
L.O. IN HET GEMEENSCHAPSONDERWIJS
POLITISERING UITBOUW VLAAMSE ADMINISTRATIE
TAALGEBRUIK GEMEENTERADEN EN SCHEPENCOLLEGES BRUSSELSE RAND-
GEMEENTEN
MAATREGELEN EXECUTIEVE TEGEN STORTEN WAALS AFVAL IN VLAANDEREN
ONTVANGSTMOEILIKHEDEN RAI OP TV
BEVOEGDHEIDSOVERDRACHTBELEIDSMATERIESVERKEERENOPENBAREWERKEN
PROBLEMATIEK KANAAL GENT-TERNEUZEN
GERUISLOZE VERSTAATSING VLAAMS ECONOMISCH BELEID

Inhoud

Nr. 14 Woensdag 25 januari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 353

Rouwhulde, blz. 353

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 353

Werkgroep Brussel

Verlenging van mandaat, blz. 353

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de recente plannen om een pompge-
maal te installeren in de buurt van het natuurreservaat De Blanckaert, blz. 353

Vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de aanstelling van een Koninklijke Commissaris voor het migrantenbeleid, blz. 354

Vraag van mevrouw T. Merckx-Van Goeij tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de wer-
kings- en exploitatiekosten van de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering, blz. 355

Vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het invoeren van een reclamecode, blz. 356

Vraag van de heer W. Van Durme tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de uitgaven voor AIDS-preventie in 1988, blz. 357

Vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de door de Franse Gemeenschap opgerichte Informatiedienst voor de Franstaligen in de randgemeenten rondom Brussel, blz. 358

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen — 62 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 5

Voorstel van decreet van de heer E. Derycke houdende regeling van de mededelingen van de Vlaamse Executieve over de zenders van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen — 72 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 358

Sprekers : de heren W. Seeuws, verslaggever, A. Denys, E. Derycke, A. De Beul, H. Van Dienderen, H. Van Rompaey en Minister P. Dewael

Artikelsgewijze bespreking, blz. 366

Spreker : de heer A. De Beul

Interpellaties (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer L. Waltniel, Gemeenschaps-

minister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het in het verleden gevoerde beleid inzake de aanleg van golf-
terreinen in Vlaanderen, blz. 367

Sprekers : de heren J. Timmermans, W. Van Durme, Minister I. Waltniel

Regeling van de werkzaamheden, blz. 371

Nr. 15 Woensdag 25 januari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 373

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 373

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 373

Verslagen

Indiening, blz. 374

Jaarverslag

Indiening, blz. 374

Beraadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 374

Geschilberaadslagingen van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 374

Mededelingen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 375

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening, blz. 375

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 375

Schriftelijke vragen (R.V.O. art. 69)

Indiening, blz. 376

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over Center Parcs en de organisatie van het toerisme in Limburg, blz. 376

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, M. Didden, mevrouw N. Maes, Ministers L. Waltniel en T. Kelchtermans

Indiening van moties, blz. 383

Interpellatie van mevrouw M. Vogels tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de voortdurende onrust in de gehandicaptensector en de sector bijzondere jeugdzorg, blz. 384

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren J. Van Hecke, W. Luyten, J. Van der Sande en Minister J. Lenssens

Indiening van een motie, blz. 392

Interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek van de huisvuilophaling in het Arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en het sluiten van de breekwerf te Zaventem door de Intercommunale Haviland, blz. 392

Sprekers : de heren F. Vermeiren, G. Cardoen, Minister T. Kelchtermans

Indiening van moties, blz. 398

Interpellatie van de heer J. Timmermans tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bescherming van mens en milieu tegen de schadelijke gevolgen van asbestafval, blz. 399

Sprekers : de heren J. Timmermans, E. Gryp, Minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over maatregelen om de CFK- en haloonuitstoot terug te dringen in het kader van het afvalstoffende-
creet, blz. 401

Sprekers : de heren J. Cuyvers, J. Timmermans en Minister T. Kelchtermans

Indiening van moties, blz. 406

Regeling van de werkzaamheden, blz. 406

Nr. 16 Donderdag 26 januari 1989 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 407

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. Seeuws tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over Happening '88, blz. 407

Sprekers : de heren W. Seeuws, J. Geysels, M. Desutter, Minister P. Dewael

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de lichamelijke opvoeding in het Gemeenschapsonderwijs, blz. 411

Sprekers : de heren J. Caudron, O. Van den Broeck, C. Moors, W. Seeuws, Minister D. Coens

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse Administratie, blz. 416

Sprekers : de heren L. Bril, W. De Vlieghe, Minister L. Van den Bossche

Indiening van moties, blz. 421

Interpellatie van de heer V. Anciaux tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek, blz. 421

Sprekers : de heren V. Anciaux, G. Annemans, H. Suykerbuyk, A. Denys, Minister L. Van den Bossche

Indiening van moties, blz. 427

Regeling van de werkzaamheden

Voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 427

Nr. 17 Donderdag 26 januari 1989 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 429

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de resultaten van het Belgisch-Nederlands overleg over de ingebruikname van een afvalreactor, blz. 429

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het storten van Waals afval in Vlaanderen en de maatregelen van de Vlaamse Executieve hiertegen, blz. 430

Actuele vraag van de heer L. Dhoore tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de moeilijkheden omtrent het ontvangen van de RAI op de TV in Vlaanderen, blz. 431

Actuele vraag van de heer A. De Beul tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het optreden van de Minister tegenover de BRT naar aanleiding van het sluiten van een exclusiviteitscontract met de Koninklijke Belgische Voetbalbond, blz. 432

Actuele vraag van de heer L. Vanhorenbeek tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de inhuring van het vakantiecentrum Blutsijde te Bredene door de gewezen Staatssecretaris van Onderwijs en de financiële gevolgen hiervan voor de Vlaamse Gemeenschap, blz. 433

Actuele vraag van de heer C. Moors tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de maatregelen in verband met de financiering en het statuut van de BTK-ers in de onderwijsinstellingen, blz. 434

Actuele vraag van de heer E. Derycke tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over recente gebeurtenissen in Voeren, blz. 435

Regeling werkzaamheden

Intrekking voorstel tot aanvulling van de agenda, blz. 436

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer H. De Croo tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de improvisatie en de slechte voorbereiding van de overdracht van de bevoegdheid inzake de beleidsmateries verkeer en openbare werken, blz. 437

Sprekers : de heren H. De Croo, Minister J. Sauwens

Benoeming van de Commissies, blz. 441

Werkgroep Brussel

Wijziging onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 444

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 28 december 1979 houdende het statuut van de Belgische Radio en Televisie, Nederlandse Uitzendingen – 62 (BZ 1988) – Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemming, blz. 444

Hoofdelijke stemming, blz. 445

Spreker : de heer H. Van Dienderen

Motie tot besluit van de interpellatie van de heer L. Dierickx tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, en de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de examens bij de Vlaamse Operastichting en de loon- en vergoedingslast van deze instelling.

Hoofdelijke stemming, blz. 446

Sprekers : de heren A. Denys, L. Dierickx

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer F. Vermeiren tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, en de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de deelneming van de Vlaamse Executieve aan de industriële beleidsvorming en de economische compensatiepolitiek naar aanleiding van de helikopteraankoop

Hoofdelijke stemming, blz. 448

Interpellaties (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer E. Flamant tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, en de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de problematiek rond het kanaal Gent-Terneuzen, blz. 449

Sprekers : de heren E. Flamant, T. Van Parys, E. Gryp, Minister J. Sauwens

Indiening van moties, blz. 456

Interpellatie van de heer E. Beysen tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over het door de nationale Regering gesloten Voerakkoord en de gevolgen ervan voor de Vlaamse Executieve, blz. 457

Sprekers : de heren E. Beysen, W. Luyten, Minister G. Geens

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de geruisloze verstaatsing van het Vlaams economisch beleid en inzonderheid de rol van de GIMV bij de overname van de NV Barco Industries, blz. 461

Sprekers : de heren A. Denys, M. Olivier, Minister N. De Batselier

Indiening van moties, blz. 471

Regeling van de werkzaamheden, blz. 472

16e vergadering

Donderdag 26 januari 1989
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

L. Hancké, A. Steverlynck, J. Verheyden, D. Vervaeke ; gezondheidsredenen.

J. Loones ; buitenslands.

H. Adriaensens ; ambtsverplichtingen.

INTERPELLATIES (R.v.O. art. 72) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer W. Seeuws tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over Happening '88.

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Seeuws tot de heer Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over Happening '88.

De heer Dillen : Mijnheer de Voorzitter, zouden wij niet onmiddellijk overgaan tot de stemming, nu wij in de meerderheid zijn ?

De Voorzitter : Wij zouden dat inderdaad kunnen, maar het is zo dat de stemming aangekondigd is vanaf 15 uur. Bovendien wens ik de dagorde te respecteren.

De heer Seeuws heeft het woord.

De heer Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, het verheugt mij dat er collega's zijn die ons willen beluisteren.

Mijnheer de Minister, u zal wellicht één van de kortste interpellaties van uw loopbaan aanhoren. Zij heeft betrekking op Happening 1988

Happening '88, georganiseerd in het kader van de Vlaanderen-Leeft-campagne, is — om het zacht uit te drukken — geen succes geworden. De dagelijkse BRT-spots en het massaal uitdelen van gratis toegangskaarten hebben niet kunnen verhinderen dat het publiek is weggebleven. Er kwamen naar schatting 15.000 bezoekers, waarvan 8 à 9.000 betalenden. Voor zo'n enorme beurs is dat ronduit een mislukking te noemen. Er zijn activiteiten doorgegaan — en er zijn er ook afgeschaft ! — waar geen tien mensen op aanwezig waren. Bij een optreden van Leen Persijn zijn de technici zelfs in de zaal moeten gaan zitten om aan dat getal te geraken. Ja, bij momenten was er inderdaad sprake van een ramp. Op de Happening trok zelfs Eddy Wally geen volk.

De formule vertoonde dan ook heel wat mankementen. Op Happening '88 werden — getrouw aan de opvattingen van de huidige Minister van Cultuur daarover — alle vormen van cultuur door elkaar geklutst : „Scrabble, poëzie, plastische kunsten, sociaal-cultureel werk, computers” . . . dat zijn toch al te veel uiteenlopende dingen om ze onder één noemen te verkopen. Marc Reynebeau noemt dat : „cultuur als eenheidsworst” ; hij had het ook waspoeder kunnen noemen.

Ook de promotie is ernstig te kort geschoten. Wie de eerste dagen aan het Gentse Floraliënpaleis arriveerde, zag niet eens wat er daar te doen was. Pas na kritiek van deelnemers werd een affiche-wagen aangerezen.

Er was geen duidelijkheid over het produkt en er was geen duidelijkheid over het publiek dat men wou bereiken. Het zo flagrant zondigen tegen marketing-principes mag van de kant van een liberaal Minister merkwaardig genoemd worden. Zeker in de sociaal-culturele sector, die financieel niet verwordt, overheerst de mening dat de 38 miljoen frank, die de Happening gekost heeft, beter had kunnen besteed worden. Bij voorbeeld aan een volledige uitvoering van de decreten die de subsidies regelen. Dat ze gemiddeld slechts voor 75 procent worden uitgevoerd — laat ons dat nog maar eens herhalen — heeft voor gevolg dat minstens 500 full-time jobs niet kunnen ingevuld worden. En dan spreken we alleen nog maar over de „normale tewerkstelling” en dus niet over de enkele honderden BTK'ers die verdwe-

Seeuws

nen zijn en die voorheen poogden de niet-uitvoering op te vangen.

Deze sociaal-culturele sector heeft slechts na veel aarzelen aan deze Happening deelgenomen. De aarzelende om aan een volgende editie, die in Hasselt gepland is, deel te nemen zal wellicht nog veel groter zijn.

De Happening heeft duidelijk bewezen dat het niet voldoende is te proclameren dat Vlaanderen Leeft. Om Vlaanderen te laten leven zal nog hard moeten gewerkt worden en niet alleen aan een campagne die voornamelijk een aantal personen en een Minister „en vedette” stelt. Deze geldverslindende campagne, tot op heden zo'n 85 miljoen frank, wordt ronduit ongepast als we zien hoe op het terrein zelf — denken we aan de theatergezelschappen, die hun subsidies te laat uitbetaald krijgen ; denken we maar aan de Opera — hoe op het terrein zelf kunstenaars in de kou worden gezet.

Mijnheer de Minister, er is vanuit de ivoren toren van een Kabinet iets georganiseerd dat geen enkele voeling had met wat werkelijk aan de basis leeft. Voor die mensen die dag in dag uit met schaarse middelen en in voortdurende onzekerheid het culturele leven in Vlaanderen op peil houden, was de Happening — en de miljoenen die er aan gespendeerd zijn — een kaakslag.

Het is tijd om het roer om te gooien en een punt te zetten achter de campagne Vlaanderen Leeft. Geen slogans en advertenties, maar echte kansen voor de basis, voor de echte culturele werkers.

Mijnheer de Minister, vandaar volgende drie vragen:

ten eerste, welk is, volgens u, het nuttig effect van „Happening '88” geweest ?

Ten tweede, had het geld niet beter aan de sector zelf kunnen worden besteed, bij voorbeeld voor het overall concreet toepassen van de weddetoelagen aan de culturele werkers ?

Ten derde, hoe moet het nu verder

met de hele campagne Vlaanderen leeft en komt er dan toch nog een volgende editie van Happening ? Hoeveel zal dat aan de culturele sector kosten ?

De Voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik zal de opmerkingen van de heer Seeuws in verband met de campagne Vlaanderen leeft niet herhalen. Ik wil de Minister slechts één vraag stellen. Bij de bespreking van de begroting '88 in de Commissie voor Cultuur — en in de plenaire vergadering, zijn er een aantal vragen gesteld in verband met de globale evaluatie van Vlaanderen leeft. Destijds zei de Minister dat daarvoor de tijd nog niet rijp was. Naar aanleiding van de opmerkingen van collega Seeuws en aangezien er een nieuw begrotingsjaar in aantocht is, vraag ik u of die evaluatie reeds is gebeurd, zo ja, wat daarvan de resultaten zijn, zo nee, of er een dergelijke evaluatie komt ?

De Voorzitter : De heer Desutter heeft het woord.

De heer M. Desutter (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, waarde collega's, uw voorganger, de heer Poma, heeft indertijd in Oostende een beurs ingericht voor het binnenlands toerisme. Ook al had deze plaats tijdens het Paasverlof, was ze geen succes. Dit was onvermijdelijk, aangezien de opties en keuzes voor het zomerverlof genomen worden vóór het Paasverlof.

De Minister meende dit initiatief te moeten herhalen in Antwerpen, waar het evenmin een succes was. Als opvolger van de heer Poma hebt u deze beleids optie om beurzen in te richten overgenomen maar als thema koos u cultuur in plaats van toerisme. Naar mijn mening is het niet de taak van de overheid om dergelijke manifestaties op het getouw te zetten. Ik ben ervan overtuigd dat er heel wat private organisatoren van allerlei beurzen en happenings met een cultureel karakter zijn die, met de steun die u verleende aan Happening '88, van

deze beurs een succes hadden kunnen maken. De idee van Happening was zeker niet verkeerd. Ik wil geen kritiek uiten op de mensen die zich ervoor hebben ingezet en die daarvoor heel wat inspanningen hebben geleverd. Een beurs inrichten vereist vakkennis. Tijdens mijn jeugd jaren heb ik op lokaal vlak ter zake enige ervaring opgedaan waaruit ik veel heb geleerd. Happening duurde ook veel te lang. Met twintigduizend bezoekers op 3-4 dagen zou het een succes geweest zijn. Indien u de intentie hebt dit initiatief te herhalen, verzoe ik u, een beroep te doen op mensen van het vak uit de private sector.

— *De heer Olivier, Eerste Ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik ben collega Seeuws dankbaar voor zijn interpellatie omdat ze mij de gelegenheid geeft nogmaals de doelstellingen van de campagne Vlaanderen leeft in herinnering te brengen. Vooreerst wil ik duidelijk maken dat Happening '88 slechts een onderdeel was van die globale campagne, het was niet meer maar ook niet minder.

Met de campagne Vlaanderen leeft werd gestart in september 1986 door middel van een regeringsmededeling. Wij hebben gisteren de gelegenheid gehad om van gedachten te wisselen over mededelingen van de Vlaamse Executieve. En zoals ik reeds zei heb ik het initiatief kenbaar gemaakt door middel van een regeringsmededeling. Voordien had ik tijdens de vakantieperiode — ik spreek over het jaar 1986 — een zestigtal vertegenwoordigers uit de cultuursector ontmoet om te praten over een beleid op middellange termijn. Uit de gevoerde gesprekken groeiden de krachtlijnen van wat de campagne Vlaanderen leeft zou worden.

Deze krachtlijnen waren en zijn nog steeds de volgende.

Ten eerste, ontegensprekelijk hebben wij in Vlaanderen op cultureel

Dewael

vlak veel kwaliteit te bieden. Recent nog werd een conservator van een museum in Gent aangeduid als artistiek leider van Documenta. Voor onze cultuurgemeenschap is het een hele eer en prestatie.

Ten tweede, er is zeker voldoende jong talent aanwezig om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Ten derde — en dit staat eigenlijk in contrast met de eerste twee vaststellingen — er hangt soms wat moedeloosheid over het creatieve veld. Deze moedeloosheid vindt zijn oorsprong in volgende redenen.

a. Het Vlaamse publiek volgt schijnbaar de artistieke evolutie niet even kordaat en gezwind als de kunstenaars zelf. Het deelnemersquantum aan culturele activiteiten en manifestaties ligt beslist niet altijd aan de hoge kant.

b. Onze eigentijdse kunstdisciplines hebben blijkbaar nog niet de juiste hefboomen ontdekt voor een grootschalige ontsluiting van het buitenland, wat essentieel is voor de leefbaarheid van een klein afzetgebied als het onze.

Ten vierde, de Vlaamse bevolking, die altijd open heeft gestaan voor buitenlandse invloeden, kan niet genoeg chauvinisme opbrengen voor werk van eigen bodem. Dit laatste wordt nog meer in zijn ontwikkeling afgeremd door gebrekkige publieksinformatie. Ik hoorde vanmorgen op de radio toevallig mevrouw De Cock in verband met de uitreiking van de Gouden Spoel, die vanavond plaats vindt. Ook zij verklaarde dat het in de modewereld verbijsterend is dat wij goede fabrikanten en vakmensen hebben, maar op het creatieve vlak falen. Door middel van manifestaties zoals de Gouden Spoel heeft men vorig jaar talenten ontdekt die in het buitenland wel worden uitgenodigd, maar waar onze eigen mensen onvoldoende belangstelling kunnen voor opbrengen. En mode is toch ook een vorm van cultuur. Wanneer ik dat zeg heeft men het daar soms moeilijk mee, maar wanneer de alomgeprezen — ook in dit halfroond — Jack Lang

in Frankrijk identiek hetzelfde zegt, heeft men er weinig of geen commentaar bij. Ik maak hierbij abstractie van de collega's van het Vlaams Blok, maar dit was toch een consensus die naar voren kwam ter gelegenheid van vorige begrotingsdebatten. Hoe vaak heb ik niet moeten horen dat Jack Lang het voorbeeld was van een Minister van Cultuur. Welnu, wanneer hij zegt dat mode en gastronomie vormen zijn van cultuur geeft men hem gelijk. Wanneer wij in dezelfde richting gaan, gaat dat blijkbaar niet op.

De heer W. Seeuws : U heeft gelijk, dit is onze leefcultuur, de cultuur van het volk.

Minister P. Dewael : Inderdaad, onze leefcultuur, die altijd en overal aanwezig is. Cultuur is niet alleen het aanschouwen van een theaterstuk, het is ook de manier waarop wij onze huizen inrichten, de manier waarop wij eten de wijze waarop wij ons kleden, enzovoort.

Ten vijfde, wat we zelf doen, in eigen kring, in eigen vereniging, als amateur en vrijwilliger, is vaak kwantitatief en kwalitatief indrukwekkend. Ik meen dat de emancipatie van ons Vlaamse volk grotendeels te danken is aan de inzet van onze talloze verenigingen.

Collega's, dat waren de uitgangspunten van de campagne Vlaanderen leeft, iets meer dan twee jaar geleden. Het blijven mijns inziens ook de krachtlijnen voor de toekomst omdat ik het zeer belangrijk acht dat de cultuur in de maatschappij van vandaag en morgen haar rechtmatige plaats kan innemen.

Nu stel ik de vraag : is dat dan de actie van één persoon ? Is dat de campagne van één man, die wordt gevoerd vanuit een ivoren toren, zonder enige inbreng vanwege de basis ? Allerm minst. Ik ben integendeel van mening dat iedereen, die wil bijdragen tot dit cultuurproject, welkom is. Ik zou niet beter vragen dan dat de hele culturele sector als één front deze doelstellingen bijtreedt. Om te kunnen slagen is dat zelfs een noodzaak. Maar, deze campagne is vanaf het eerste ogenblik op grote tegen-

kanting gestuit, vooral vanuit politieke en para-politieke hoek. Een dergelijke tegenkanting heb ik niet kunnen waarnemen ten overstaan van andere overheidscampagnes, bij voorbeeld deze ten voordele van het Rijksonderwijs, de verdediging van de consument, Vorming Werkt, en noem maar op. In al deze sectoren vindt men het klaarblijkelijk aangegeven dat naar het publiek toe, middels aangepaste promotietechnieken, de inhoudelijke aspecten van de sector worden aangeprezen.

Wat hebben de paginagrote advertenties van collega Van den Bossche, toen hij nog op het departement van onderwijs vertoefde, bijgebracht voor het Rijksonderwijs ? Ik veroordeel de campagne niet maar kan men de resultaten meten en kwantificeren ? Nochtans is zij op heel wat enthousiasme onthaald in het Rijksonderwijs. Ze heeft geld gekost. Welke zijn de meetbare resultaten ?

Ik stel een zekere eenzijdigheid vast in de kritiek. De heer Seeuws sprak over het sociaal-cultureel werk en over de echte kansen voor de basis en voor de „echte culturele werkers”. Ook de heer Geysels heeft het er vaak over. Ook ik ben een groot voorstander van de betrokkenheid van de basis.

In dit verband wil ik meedelen dat ik in februari zal vergaderen enerzijds met de Hoge Raad voor de Volksontwikkeling en anderzijds met de Vlaamse Jeugdraad, telkens in het cultureel centrum De Zandloper te Wemmel om met alle leden — en dat is de bedoeling van de adviesraden — het gesprek op gang te brengen over de toekomst en de noden van het sociaal-cultureel werk in Vlaanderen.

Ik heb gelezen dat men nu het woord „evaluatie” van decreten zal vervangen door „toetsing”. Ik meen dat dit in essentie op hetzelfde zal neerkomen.

Dekt de vlag de lading ? Vindt men het normaal dat in 1989 na jarenlange praktijk het begrip cultuur in al de verschillende vormingsdecreten feitelijk in de verdrinking is gekomen ?

Dewael

Dit heb ik reeds bij herhaling op deze tribune aangeklaagd.

Ik meen niet dat men de campagne Vlaanderen leeft, en vooral de ideeën en de visie die erachter zitten, moeten afzweren.

Het is niet omdat de uitvoering van een bepaald onderdeel geen groot succes was — en ik ben de eerste om dat toe te geven — dat men onmiddellijk een globale visie naar de scheurmand moet verwijzen.

Ik ga even dieper in op Happening '88. Happening '88 werd in de campagne Vlaanderen leeft opgezet. De organisatie ervan berustte bij een VZW. Beschouw dit niet als het vluchten van mijn verantwoordelijkheid. Ik beschouwde Happening '88 als iets belangrijk en ik steunde dit moreel en vanuit mijn beleid. Waarom werd Happening '88 ingericht ?

De bedoeling was een confrontatie te bewerkstelligen tussen de disciplines van de cultuursector : de lyrische kunst en de sport, de hedendaagse kunst en de stripwereld, het sociaal-cultureel werk en het toerisme, gastronomie en mode, jeugdwerk en hobbywerking enzovoort. Dit is niet, zoals de heer Seeuws heeft gezegd : „alle vormen van cultuur door elkaar klutsen”.

Ik weet dat er eminente critici zijn die menen dat het confronteren van amateurische kunstbeoefening met de avant-garde een doodzonde is. Ik meen dat de heer Seeuws heeft verwezen naar de heer Reynebeau. Het is het recht van die critici om dat te denken en te schrijven. Maar ik deel hun mening niet omdat ik meen dat dit haaks staat op het principe van de democratisering van de cultuur dat wij in deze Raad toch allemaal voorstaan. Ik meen dat deze confrontatie belangrijk is. Dit blijkt onder meer uit Happening '88 in Gent.

Het onderlinge begrip van de cultuurproducenten wordt erdoor aangewakkerd. De samenwerking en het evolueren naar een cultureel front, waarop ik altijd heb aangedrongen, worden erdoor in de hand gewerkt.

Deze eerste bedoeling van Happening '88, tot spijt van wie het benijdt, is alleszins geslaagd. Alle deelnemers hebben hun uiterste best gedaan om zich voor te stellen via standen of via optredens. De bezoekers, die kwamen voor de sociaal-culturele verenigingen, maakten tegelijk kennis met „Collecties en Collecties” van Jan Hoet.

Tijdens de jeugddag hebben vele jongeren ook gezien wat op het gebied van kunstambachten bestaat.

De talrijken die Claus en andere Vlaamse dichters kwamen beluisteren, konden ook tegelijk kennis maken met de rijke traditie van de Vlaamse gastronomie.

Het voordeel van een interdisciplinaire beurs is dat degenen die komen om hun eigen discipline te aanschouwen, van die gelegenheid gebruik kunnen maken om kennis te maken met andere zaken die zij normaliter nog nooit hebben ontmoet. Ik meen dat het een goede zaak is geweest.

Een tweede reden waarom Happening '88 werd ingericht was om het grote publiek te laten kennismaken met ons rijk Vlaams cultuurleven. Wij wilden voornamelijk het publiek dat nog geen lid was van een culturele instelling en dat niet behoort tot de „happy few” van kunstkenner, laten kennismaken met cultuur. Zoals ik reeds heb gezegd, verre van mij om te gaan beweren dat wij in dit tweede opzet zijn geslaagd.

Ik wil niet stilstaan bij bepaalde verzachtende omstandigheden die de inrichters alleszins kunnen inroepen : ik denk aan de verkiezingen van december 1987 die zowel de planning als de beoogde plaats hypothekeerden. Ik denk aan de politieke onzekerheid die tot 18 oktober 1988, drie dagen voor de opening van Happening '88, duurde.

Ik wil ook niet alle activiteiten die met groot succes plaats hadden — ik denk aan de literatuurmiddag met Claus, De Conick, De Neef, van Vliet en onze andere Vlaamse dichters op zondag 30 oktober, of het concert Wim Mertens, of de studiedagen van enkele vormingsorganisa-

ties, of de dag van de mentaal-gehandicapten ingericht door Toemeka, enzovoort vermelden. Dat zou ons in een welles-nietes spelletje doen verzanden. Collega Seeuws heeft gewezen op alle manifestaties die inderdaad mislukt zijn. Ik daarentegen kan wijzen op andere die wel geslaagd zijn, maar wij gaan dit spel niet spelen. Dit zou ons weghalen van het fundamentele. Het fundamentele is — en alle tellingen zijn er om aan te tonen — dat circa 20.000 bezoekers hebben kunnen kennis maken met onze cultuur in al zijn verscheidenheid.

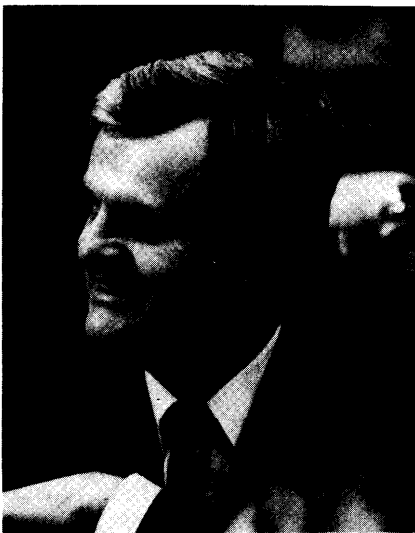
Ook ik zou er meer gewild hebben. Ook ik stel mij de vraag waarom slechts enkele sociaal-culturele organisaties — die ik daarvoor hartelijk dank — binnen het kader van Happening '88 hun leden echt hebben gemobiliseerd. Het is hier niet de bedoeling aan cijfercamouflage te doen. Ik stel in alle openheid vast dat Happening '88 niet het aantal toeschouwers heeft getrokken dat gehoopt werd. Het is duidelijk dat de burger die geen lid is van culturele verenigingen, de weg naar Happening '88 niet gevonden heeft. Maar ook de georganiseerde cultuursector was niet in grote mate aanwezig. Maar is dit anders wel het geval ? En als dat niet het geval is, is daarop ook niet zoveel kritiek.

Een paar maanden geleden ging ik een slotreferaat houden op het Nationaal Congres van één van onze koepels, en ik ga de naam niet vernoemen. Ik heb daar gesproken voor 22 aanwezigen en ik heb in geen enkel persartikel daarop enige kritiek gelezen. Ik heb nergens vragen horen stellen over de dan toch wel zeer gebrekkige representativiteit van deze koepelorganisaties. Nochtans word ik vanop deze tribune of in de Commissie herhaaldelijk geïnterpelleerd over het feit dat de subsidies aan onze koepels zo laat worden uitbetaald en andere vormen van kritiek. Maar de werking van deze koepels naar aanleiding van het Nationaal Congres mag men dit alleen maar bekritisieren wanneer deze koepels optreden in het kader van Happening '88 ? Moet men ook niet de werking van elke dag zeer kritisch onder de loupe nemen ?

Dewael

Ik denk dat Happening '88 een waardevol idee was. Ook collega Desutter heeft dat onderstreept. Het is niet verlopen zoals gehoopt om allerlei redenen zowel van politieke als van organisatorische aard. Collega Desutter heeft een lans gebroken voor de particuliere sector, om dit soort manifestaties te laten organiseren door mensen van het vak. Ik kan dat voor een stuk onderschrijven en denk dat wij meer in die richting zullen moeten gaan werken. Fundamenteel is echter de vraag of omwille van de redenen die ik in het begin heb uiteengezet, cultuur moet worden gepromoot, in de kijker gesteld, via sensibilisering moet worden aangekaart bij het grote publiek. Zonder op de evaluatie van het geheel te willen vooruitlopen denk ik dat het antwoord op die vraag positief is. Die actie moet worden doorgezet en alle suggesties ter zake zijn welkom.

Aan collega Geysels wil ik zeggen dat wij na de gesprekken en de dialoog die wij in de loop van volgende maand zullen aangaan zowel met de Hoge Raad voor Volksontwikkeling

De school moet voorbereiden op een actieve en gezonde levenswijze, zo stelt de heer J. Caudron (VU), want bewegingsarmoede leidt tot vroegtijdige aftakeling

als met de Jeugdraad wij de conclusies daarvan en de evaluatie niet alleen van Happening '88 maar ook van de campagne Vlaanderen leeft aan deze Raad zullen voorleggen naar aanleiding van de begrotingsdebatten wellicht in de loop van de maand april.

Mijnheer Seeuws, het nuttig effect van Happening '88 kan niet onmiddellijk zoals ik reeds zei, met concrete maatstaven worden gemeten. Dat is trouwens altijd het geval voor soortgelijke manifestaties en initiatieven in de culturele sector. Of het geld niet beter zou zijn besteed aan de uitvoering van onze decreten weet ik niet, maar ik denk het niet. Ik denk dat die vergelijking overigens niet helemaal opgaat. Uw derde vraag sluit aan bij wat ook de heer Geysels heeft gevraagd. Hoe het nu verder moet met de campagne Vlaanderen leeft, zal blijken uit de evaluatie die in de komende maanden zal worden gefinaliseerd. *(Applaus bij de CVP en bij de PVV)*

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer J. Caudron tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de lichamelijke opvoeding in het Gemeenschapsonderwijs

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Caudron tot de heer Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de lichamelijke opvoeding in het Gemeenschapsonderwijs.

De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Heer Voorzitter, heer Minister, waarde collega's, bijna tien jaar geleden, namelijk op 15 mei 1979, heb ik in de toenmalige Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap voor het eerst geïnterpelleerd over de bedreiging van het vak „Schoolse bewegingsopvoeding” in het onderwijs. Sindsdien heb ik mij jaarlijks zowel in de Vlaams Raad als in de Ka-

mer, zorgen gemaakt over de stiefmoederlijke behandeling van de Lichamelijke Opvoeding als leervak.

Op 7 januari 1986 ondervroeg ik u, Minister Coens, over de beknotting van de LO in de school ten gevolge van de invoering van het vak informatica. U hebt mij toen geantwoord dat het om een voorlopige maatregel ging die slechts in 43 pilootscholen werd uitgetest bij wijze van proef gedurende één jaar. De realiteit heeft ons geleerd dat de zogezegde voorlopige maatregel het jaar nadien niet alleen definitief werd maar zelfs uitgebreid tot 119 scholen !

Op 14 oktober 1987 interpelleerde ik u opnieuw over de nieuwe aanslag op het leerval LO in de derde graad van het Algemeen Secundair Onderwijs van het eenheidstype waarin slechts één uur per week werd voorzien.

En vandaag sta ik hier opnieuw om mijn beklag te doen over een recente verkeerde beslissing, niet van uzelf, mijnheer de Minister, maar van de staatssecretaris Chevalier, die het nuttig geoordeeld heeft om in de observatiegraad van het Gemeenschapsonderwijs één uur LO per week te schrappen.

Op het ogenblik dat de fysieke conditie van onze jeugd grote zorgen baart en er dus dringend maatregelen nodig zijn om het aantal lessen LO in het onderwijs op te drijven, doet men net het omgekeerde !

Ook de manier en het ogenblik waarop de beslissing werd genomen, komt ons als onbegrijpelijk en zelfs tegenstrijdig over. Inderdaad, op 25 november 1988, ter gelegenheid van de plechtige opening van de Sporthal van het Koninklijk Technisch Atheneum te Hoboken feliciteert Staatssecretaris van Onderwijs Chevalier het Hoger Comité voor de Lichamelijke Opvoeding die zijn slag thuis heeft gehaald in verband met het behoud van de 3 uur LO per week. De dag nadien, op 26 november 1988 ondertekent dezelfde excellentie het besluit tot inkrimping naar twee uur per week ! Wie begrijpt daar nu nog iets van ?

Caudron

Naar het schijnt zou de beslissing zijn ingegeven door het principe dat de lessenroosters van het gemeenschapsonderwijs gelijkgesteld dienen te worden met deze van het vrij gesubsidieerd onderwijs. Welnu, tegen dit beginsel wordt al gezondigd aangezien in het éne onderwijsnet één uur Nederlands meer wordt gegeven dan in het andere.

Zonder de corporatistische toer te willen opgaan wens ik erop te wijzen dat de betwiste maatregel de verdwijning van ongeveer 330 ambten-regenten LO tot gevolg heeft.

Nog onbegrijpelijker wordt de beslissing van de heer Chevalier enkele weken vóór hij verdwijnt als nationaal Staatssecretaris en enkele weken vóór de Autonome Raad van het Gemeenschapsonderwijs de inrichtende overheid wordt.

Het kan niet zijn dat juist nu, op het ogenblik dat de maatschappij steeds méér fitte mensen nodig heeft, op een moment dat de bewegingsarmoede aanleiding geeft tot vroegtijdige aftakeling, men de LO in het onderwijs zou afbouwen.

Wetenschappelijke studies in binnen- en buitenland hebben aangetoond dat er een rechtstreeks verband bestaat tussen de graad van fysieke activiteit en de volksgezondheid. De studie van de Canadese professor Shephard toont aan dat de ziekteverzekering ontzaglijke sommen zou kunnen besparen wanneer de bevolking meer fysiek actief zou zijn. Het is de taak van de school kinderen voor te bereiden op een actieve en gezonde levenswijze. Wanneer men nu op school de minimumimpulsen niet geeft, vreest het Hoog Comité van Lichamelijke Opvoeding terecht dat er op middellange termijn grote problemen zullen optreden voor de volksgezondheid.

De gewraakte maatregel gaat niet alleen lijnrecht in tegen de besluiten van de Staten-generaal voor de Lichamelijke Opvoeding die op 6 mei 1988 te Gent werden bijeengeroepen, hij botst ook op de unanieme weerstand van de drie grote vakbonden,

vooral omwille van de beknotting van de LO.

Deze Staten-generaal werden voorgezeten door professor doctor Laporte die erop wees dat Vlaanderen ten opzichte van de andere Europese landen een achterstand aan het oplopen is inzake de tijd en de middelen besteed aan de LO in het onderwijs. Door generaal-geneesheer Viaene werd de aandacht gevestigd op de dalende trend in de fitnesstoestand van de Belgische recruten wat zorgwekkend is in verband met de toekomst van onze bevolking. Ook de woordvoerder van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen wees op het belang van een degelijke algemene vorming waarin voldoende LO zou aanwezig zijn. Wij hebben kennis van de inhoud van het verslag en de motie van deze belangrijke Staten-generaal, waarvan de doelstellingen dreigen te verzanden door de schuld van een beslissing van een Staatssecretaris die inmiddels aan het hoofd staat van een ander departement en wiens bevoegdheden over het onderwijs in het kader van de aan gang zijnde staats-hervorming werden overgedragen aan Gemeenschapsminister Coens. Het spreekt dus voor zich, mijnheer de Minister, dat wij u welgemeend geluk wensen met deze benoeming als Minister met de belangrijkste begroting van de ganse Vlaamse Regering en dat wij alle hoop op u stellen om vlug de verkeerde maatregel van uw voorganger in te trekken en de bewegingsopvoeding in ons onderwijs de ruimte en de middelen te geven die het verdient.

Voor uw informatie, mijnheer de Minister, kan ik u meedelen dat verleden jaar in de Grondwet van een andere federale staat, met name Zwitserland, drie uur LO per week verplicht werden in alle takken van het onderwijs.

In het programma van de Volksunie staat dat in afwachting van het invoeren van het pedagogisch halftijdssysteem moet gestreefd worden naar één uur LO per dag. Wij zijn echter realistisch genoeg om te beseffen dat in ons land de hervormingen geleidelijk en in fasen moeten worden doorgevoerd. Zoals wij bij de federalise-

ring ijveren voor nog meer bevoegdheden en middelen, zullen wij niet rusten vooraleer de bewegingsopvoeding de ereplaats heeft ingenomen die haar toekomt.

De Voorzitter : De heer Van den Broeck heeft het woord.

De heer O. Van den Broeck (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, collega Caudron zal het mij waarschijnlijk niet kwalijk nemen dat ik mij aansluit bij hetgeen hij hier, niet voor de eerste keer trouwens, heeft uiteengezet. Ik heb niet alleen de bedoeling de steun van de PVV-fractie te vertolken, maar ook de Minister te wijzen op het belang van deze interpellatie.

In onze spreekbeurten of betogen halen wij zeer gemakkelijk de toekomst van onze jeugd aan. Dit is begrijpelijk want het gaat hier toch om het belangrijkste element van hun toekomst, namelijk hun gezondheid. Collega Caudron heeft diverse redenen geciteerd voor een herwaardering van de bewegingsopvoeding in het onderwijs. Ik wil daar nog enkele punten aan toevoegen.

Het zou in dit verband interessant zijn de mening te kennen van twee vroegere collega's, met name de heer Declercq, die geen parlamentslid meer is en de heer Diegenant, die geen lid meer is van de Vlaamse Raad daar hij provinciaal senator is. Sta mij dan toe, mijnheer de Minister, voor een keer uw raadgever te zijn, waarin u trouwens het volste vertrouwen kan hebben.

Ter aanvulling van de door collega Caudron aangehaalde argumenten, verwijs ik naar het Hoog Comité van Lichamelijke Opvoeding. Zij dringen sinds jaren aan op de bevordering van de lichamelijke opvoeding in het gemeenschapsonderwijs. Ook de medische en sportdienst van het leger blijft op dezelfde nagel hameren. Zij hebben statistisch bewezen dat op dit ogenblik één op drie jongeren aan sport doet daar waar de verhouding vroeger één op twee was.

Van den Broeck

De heer Jacques Rogge, die in het sportmidden niet alleen als geneesheer maar tevens als ondervoorzitter en wellicht binnenkort als voorzitter van het BOIC gekend is, wijst al jaren op de noodzaak van het opdrijven van het aantal uren lichamelijke opvoeding eerder dan ze af te bouwen.

Mijnheer de Minister, ik zal u drie pertinente vragen stellen.

Ten eerste, op 26 oktober 1988 verklaarde u in een vraaggesprek voor de BRT-radio en ik citeer : „dat u de verdediger wenst te zijn van een revalorisatie van de lichamelijke opvoeding op school”. Mag ik van u vernemen of u die lovenswaardige mededeling gaat concretiseren.

Ten tweede, is het juist dat u zinnens is een decreet uit te werken waarin wordt vastgelegd dat in alle netten en op alle niveaus van het onderwijs er minimum drie uren lichamelijke opvoeding per week moeten worden onderwezen.

Ten derde, wenst u de jammer genoeg genomen beslissing van Staatssecretaris Chevalier zo vlug mogelijk in te trekken en opnieuw de drie uren lichamelijke opvoeding in te voeren.

Mijnheer de Minister, in het belang van de gezondheid en van de toekomst van onze jeugd meen ik dat het geen overbodige luxe zou zijn opnieuw die drie uren lichamelijke opvoeding in te voeren. *(Applaus)*

De Voorzitter : De heer Moors heeft het woord.

De heer C. Moors (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wil mij aansluiten bij de interpellatie over de vermindering van de uurrooster lichamelijke opvoeding van 3 naar 2 uren in het rijksonderwijs. Dat is betreuenswaardig. Wij weten immers allen waar wij staan met de lichamelijke opvoeding en de gezondheid van onze jeugd. Men heeft hier studies aangehaald en uiteenzettingen geciteerd van diverse instanties in de Staten-generaal. De opdracht van het onderwijs in dat verband wil ik hier

even in een globaal kader situeren. Het is inderdaad juist dat de lichamelijke opvoeding in het onderwijs nog beter moet worden gepromoveerd, maar niet alleen in het onderwijs. Ik meen dat wij het daarover allemaal eens zijn. Het probleem omvat eigenlijk de hele leefgewoonte van onze jeugd en ook zeer sterk de vrijetijdsbesteding. Ook in verband met het onderwijs moeten wij de problematiek bekijken in een globaal kader. Wij stellen vast dat meer instanties en groeperingen aan de deur kloppen om de lessenuren op te drijven, niet alleen deze voor lichamelijke opvoeding. Ik verwijs hier naar de leerkrachten geschiedenis, aardrijkskunde, naar de vraag om het aantal uren Nederlands op te drijven en naar het verzoek van de leraren Latijn ingevolge de eenheidsstructuur die werd ingevoerd. Er zijn ook de grotere verwachtingen vanwege de maatschappij van het onderwijs. Er is ook de verkeersopvoeding en er zijn de nieuwe opdrachten die voortkomen uit de vooruitgang van de wetenschap, zoals de nieuwe technologieën en de informatica. Er zijn een reeks vragen om steeds meer zaken te organiseren binnen het kader van de afname van het aantal uren, want de arbeidsduurverkortings die zich in alle sectoren manifesteert zal ook geleidelijk aan in het onderwijs worden gerealiseerd.

Ik pleit ervoor om de problematiek van de gezondheid en de lichamelijke beweging van onze jeugd, die inderdaad precair zijn, steeds te blijven bekijken in het globale kader van de onderwijsproblematiek. Wij moeten nader bekijken op welke uitdagingen wij een antwoord kunnen geven. Wij moeten ook de vraag stellen of dit allemaal nog moet gebeuren op basis van klasgerichte opdrachten met tien à vijftien ofwel met grotere groepen van leerlingen. Kunnen we bepaalde opdrachten met grotere groepen uitvoeren waarbij men niet zo sterk gebonden is aan lestabellen, zoals dat momenteel het geval is. Dat zijn allemaal elementen die wij nader moeten bekijken willen wij een antwoord geven op de problematiek.

— *De heer Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.*

De Voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik wens mijn bewondering uit te spreken over de manier waarop deze interpellatie en de aansluitende interventies werden gehouden.

Ikzelf ben verschillende keren in de voorbije jaren in het Parlement tevergeefs tussengekomen, ook andere collega's trouwens, om de aandacht te vragen voor de lichamelijke opvoeding in het onderwijs. Ik vind dit uitermate belangrijk, niet alleen omdat eminente wetenschappers dit ook belangrijk vinden, maar omdat we allemaal uit ervaring weten dat kinderen en jonge mensen bewegingsvrijheid nodig hebben tijdens het onderwijs. Ze zullen de andere materies veel beter opnemen.

Dit gezegd zijnde, verbaast mij de wending die deze interpellatie neemt. Men richt zich tot een Staatssecretaris die hier niet aanwezig is en zich niet kan verantwoorden. De interpellatie is wel degelijk gericht aan de Gemeenschapsminister verantwoordelijk voor het onderwijs en ik ben benieuwd wat hij zal antwoorden op een aantal terechte opmerkingen. Het spreekt vanzelf dat ik mij ook tegen deze maatregel heb verzet, maar ik hoor hier niemand zeggen welke de oorzaak ervan is.

De hele hetze tegen het Vernieuwd Lager en Secundair Onderwijs, de enorme druk vanuit het Vrij Onderwijs om tot een eenheidsstructuur te komen, waren bedoeld opdat het rijksonderwijs zich zou aanpassen. Het gemeenschapsonderwijs moet zich dus aanpassen, voornamelijk aan de wensen en de eisen van een belangrijk deel van het Vrij Onderwijs. De lichamelijke opvoeding maakt hiervan deel uit. De hele problematiek van de lesroosters is zeer belangrijk. Spijtig genoeg werd deze ook voor mij betreuenswaardige maatregel genomen die toelaat dat er een keuze mag worden gemaakt. Ik vind het een zeer ongelukkige maatregel. Ik zou wel graag hebben — en ik ben benieuwd naar het antwoord van de Minister — dat duidelijk wordt uitgelegd wat de echte reden is. Ik vind

Seeuws

het ongepast dat hier een aantal namen worden genoemd van mensen die verantwoordelijkheid hebben gedragen en die goede en minder goede maatregelen hebben genomen. Ik had liever dat deze interpellatie plaatshad op de plaats waar ze thuis hoort, namelijk in Kamer en Senaat. Ik hoop dat de Minister hier zijn inzichten zal bekendmaken in verband met de lesroosters en meer speciaal in verband met de lichamelijke opvoeding.

Ik heb alleen maar willen benadrukken — het is de plicht van elk Parlementslid controle uit te oefenen — dat de achterliggende reden van de maatregel moet worden bekendgemaakt. Dit is belangrijk en niet de louter politieke polemiek.

De Voorzitter : Het woord is aan Minister Coens.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, ik verheug mij over het feit dat de problematiek in verband met lichamelijke opvoeding hier heel duidelijk vanuit diverse partijen wordt gesteld. Aansluitend op de opmerkingen van de heer Seeuws stel ik het volgende : laten wij naar de kern van de zaak gaan en het als een zorg van de Vlaamse Gemeenschap beschouwen om in de toekomst deze problematiek zo goed mogelijk te regelen. Het is nu immers een zaak van de Vlaamse Gemeenschap. Thans zijn wij autonoom bevoegd voor het hele onderwijs en uiteraard ook voor de lichamelijke opvoeding, voor zover dit een onderwijsaangelegenheid is, wat het in ruime mate ook is.

Ik weet dat de heer Caudron een grote belangstelling heeft voor deze problematiek, aangezien wij sinds jaren daarover in het nationaal Parlement hebben gediscussieerd. Fundamenteel hebben wij, samen met vertegenwoordigers van alle fracties, die zelfde zorgen gedeeld. Trouwens in de beleidsmilieu is aanvaard dat het hier om een maatschappelijk probleem gaat. Ik zal toelichten welke opdracht wij allemaal hebben en hoe voor dit probleem ook in de brede maatschappelijke geledingen een op-

lossing moet worden gezocht. Het volstaat immers niet om bovenaf een aantal inzichten te hebben, dit probleem moet ook breed maatschappelijk kunnen worden gedragen.

Ik dank de hoofdinterpellant en al degenen die zich hebben aangesloten omdat zij deze problematiek aan de orde hebben gesteld in de Vlaamse Raad.

Ik zal nu in vijf punten antwoorden.

Ten eerste erken ik de noodzaak van lichamelijke opvoeding als wezenlijk element van de opvoeding van jongeren in schoolverband. Dit is een onvervreemdbaar en volwaardig deel van de basisvorming in het leerplichtonderwijs. Ik benadruk elk woord omdat elk woord zijn betekenis heeft. Er kan dus geen onduidelijkheid bestaan omtrent de fundamentele optie.

Ten tweede, maatschappelijke problemen, zoals de dramatische vaststelling van de verslechtering van de fysieke conditie van jonge mensen, en van alle mensen, kunnen evenwel niet steeds opnieuw op de school worden afgewenteld. De oorzaak van dergelijke fenomenen zijn niet uitsluitend en wellicht zelfs niet hoofdzakelijk, te zoeken in het onderwijs. Collega Moors heeft daar terecht de aandacht op gevestigd. De oplossingen hiervoor kunnen dan ook niet uitsluitend van het onderwijs worden verwacht. Hiermee bedoel ik niet dat het onderwijs zijn verantwoordelijkheid ter zake moet ontlopen. Hiermee heb ik enkel het probleem in een breder kader willen stellen. Ik wil laten opmerken dat men de vele maatschappelijke problemen — en als socioloog poog ik deze problematiek zo wetenschappelijk mogelijk te blijven volgen — niet kan vereenvoudigen tot één onderwijsprobleem. Initieel is het wel een opvoedingsprobleem, ook een aangelegenheid van de eerste verantwoordelijken in het opvoedingsproces, namelijk de ouders. Tevens is het een probleem van andere maatschappelijke geledingen vooral als men weet dat er op één jaar „slechts 180 schooldagen zijn”. Ik herhaal dat ik met deze argumenten mijn verantwoordelijkheid ter zake niet in het minst wil ontlopen.

In de derde plaats wil ik het met u even hebben over de situatie ter zake op de school zelf. Het pleidooi voor meer lichamelijke opvoeding in het onderwijs staat dikwijls haaks op de realiteit in de scholen zelf. Heel wat leerlingen verzuimen inderdaad de les lichamelijke opvoeding, al dan niet gewettigd door een doktersattest of een schrijven van de ouders, omdat men het vak lichamelijke opvoeding wellicht minder belangrijk vindt, wat ondenkbaar is voor vakken als wiskunde, moedertaal en andere. Ik wijs u erop dat dit de realiteit is. Met u en met de verantwoordelijken van de scholen pleit ik ervoor dit probleem te verhelpen en maximaal gebruik te maken van de mogelijkheden die in goede omstandigheden worden geboden door mensen die ei ook een hart, een ziel en de bekwaamheid voor hebben. Laten wij eerst en vooral — maar ik sluit het andere daarmee niet uit — dit in orde maken. Ik neem mij dan ook voor het nodige te doen om de bestaande mogelijkheden optimaal te valoriseren.

Ten vierde verduidelijk ik even de situatie op het gebied van de programma's. In het lager onderwijs worden ten minste twee uren lichamelijke opvoeding gegeven, met de vrijheid om een derde uur te geven. Voor deze uren worden al dan niet bijzondere leerkrachten aangeworven. De scholen beslissen hierover autonoom, na raadpleging van de leerkrachten en de ouders. Dit aantal uren is een minimum, dat verhoogd moet kunnen worden, maar in elk geval zijn ze opgenomen in de programma's. Misschien kan ook de praktijk worden verbeterd. Ik ben van mening dat wij er goed aan doen het onderwijs, en ook de andere maatschappelijke sectoren, optimaal te responsabiliseren en de lokale autonomie te laten spelen. Ik heb de indruk dat de situatie van de lessen lichamelijke opvoeding in het lager onderwijs nog vrij behoorlijk is, zoals overigens het hele basisonderwijs zeer behoorlijk is.

Ik erken dat wij meer moeilijkheden hebben in het secundair onderwijs. U weet echter ook dat hier belangrijke vernieuwingen op het getouw

Coens

staan, meer bepaald een nieuw kader voor alle secundaire scholen. Het secundair onderwijs maakt nu immers integraal deel uit van het leerplichtonderwijs ; het gaat dus om onderwijs voor iedereen. Wij moeten ter zake orde op zaken stellen, duidelijke lijnen vastleggen en voor de rest de autonomie van de scholen laten spelen. De inrichtende macht werkt lessenroosters uit en legt deze aan de Gemeenschapsminister van Onderwijs ter goedkeuring voor. De lessenroosters dienen de componenten van de basisvorming te bevatten, die bij besluit zullen worden vastgelegd. Dat lichamelijke opvoeding een wezenlijk deel uitmaakt van deze basisvorming, hoeft geen betoog. Net als voor de andere vakken van de basisvorming zijn de scholen niettemin vrij om te bepalen hoeveel uren aan lichamelijke opvoeding worden besteed. De heer Moors heeft terecht gewezen op de evolutie ter zake. Er zijn nieuwe kennisterreinen, terreinen ook van waardevorming en attitude-opbouw — denk maar aan gezondheids- en verkeersopvoeding, leefmilieu-zorg en dergelijke meer — die waardevol zijn en volwaardig aan bod dienen te komen. Zij moeten nochtans niet noodzakelijk in één of ander vakje worden opgesloten, maar dienen aan de basis te liggen van het hele vormingsproces. Hoe men dat doet, is een zaak van de scholen en van de leerkrachten zelf. Wij moeten het algemeen kader bepalen, de vormingscomponenten aangeven en dan vertrouwen schenken aan degenen die het op het terrein moeten doen. Wij zijn dus nu bezig met het vastleggen van het kader voor het secundair onderwijs. Van zodra dat kader zal zijn goedgekeurd, is het aan de scholen of eventueel hun overkoepelende instanties de lessenroosters daarin te passen en ter goedkeuring voor te leggen. Wij zullen uiteraard nauwlettend waken over de volwaardige inbreng van de lichamelijke opvoeding.

Ten vijfde — naar het Gemeenschapsonderwijs, het vroeger rijksonderwijs toe — weet u dat wij hier een fundamentele structurele verandering hebben aangebracht met de installatie van de Autonome Raad

voor het Gemeenschapsonderwijs. Wij nemen deze autonomie au sérieux. Het is aan de ARGO om uit te maken hoe men de lessenroosters uitwerkt. Pas nadien doet de Minister van Onderwijs een beoordeling in het licht van het algemene kader.

Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ter zake houd ik mij vanzelfsprekend aan de ministeriële deontologie. Ik spreek mij dus niet uit over hetgeen mijn voorganger heeft uitwerkt. Overigens is het nu een zaak voor de ARGO die de gehele bevoegdheid op zich neemt. Het is aan die Raad om de lessenroosters op te stellen en ze mij voor te leggen. Ik moet dan nagaan of de zaak mogelijk is en ik heb nu reeds de fundamentele krachtlijnen van mijn beoordeling aangegeven.

Hiermee heb ik gepoogd zo duidelijk en zo grondig mogelijk positief te antwoorden op de bekommernis die ieder van u, namens alle fracties in de Vlaamse Raad en ik, namens de hele Vlaamse Gemeenschap, heeft naar voren gebracht met betrekking tot de valorisatie van de lichamelijke opvoeding als een wezenlijk element ter vrijwaring van de toekomst van de Vlaamse jeugd. Wij zullen met u deze problematiek verder ten gronde en heel serieus blijven volgen, want het is een uitermate belangrijk onderwerp. *(Applaus bij de meerderheid)*

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn antwoord op het eerste punt, de noodzaak om de lichamelijke opvoeding als wezenlijk element van de opvoeding in schoolverband te erkennen.

Sommigen zijn van mening dat wie aan sport wil doen kan aansluiten bij een sportclub waar men zo veel aan sport kan doen als men wil. Dit is een totaal verkeerde opvatting want er zijn slechts tien procent sport-minded jongeren. De anderen, die sport absoluut nodig hebben doen niets.

Zoals de Minister zegde verzuimen heel wat leerlingen de lessen lichame-

lijke opvoeding op basis van een ziekteattest van de geneesheer of een briefje van de ouders. Hier ligt de verantwoordelijkheid bij de geneesheren die op andere gebieden nogal ruim zijn en bij voorbeeld ook aan werknemers vaak attesten van arbeidsongeschiktheid afgeven. Maar ook de ouders moeten er van overtuigd worden dat lichamelijke opvoeding zeer belangrijk is bij de opvoeding van de kinderen.

De lessen lichamelijke opvoeding moeten uitsluitend worden gegeven door leraren lichamelijke opvoeding. De Minister zegde dat vooral in het lager onderwijs het vak lichamelijke opvoeding wordt gegeven door leraars lichamelijke opvoeding of andere leraars. Onze fractie is van oordeel dat dit uitsluitend moet worden gegeven door leraars die daarvoor speciaal zijn opgeleid, zoals dit ook gebeurt voor andere vakken.

Ik hoopte dat de Minister de beslissing, genomen door de heer Chevalier zou teniet doen, hij verwijst naar de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs die nu daarvoor verantwoordelijk is. Ik hoop dat de ARGO de zaak opnieuw zal recht zetten.

Mijnheer de Voorzitter, mag ik mij even richten tot de heer Seeuws.

De Voorzitter : Zeer kort.

De heer W. Seeuws : U moet mij niet interpellieren.

De heer J. Caudron : Dat is juist. Via een antwoord aan de Voorzitter wil ik aan de heer Seeuws het volgende zeggen. Hij was verwonderd omdat ik een Staatssecretaris interpeleerde die zich nu niet meer kan verdedigen en mij gezegd dat ik deze interpellatie in de Kamer zou moeten houden.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb dat geprobeerd. Ik heb mijn interpellatieverzoek een maand geleden ingediend op een ogenblik dat Minister Coens nog niet verantwoordelijk was voor onderwijs in de Vlaamse Executieve en dat Staatssecretaris Chevalier nog verantwoordelijk was voor het onderwijs op nationaal vlak.

Caudron

Nu heb ik zeker gespeeld en mijn interpellatie gericht tot twee excellenties, de heren Chevalier en Coens. De griffie van de Kamer heeft mij gezegd dat op dit ogenblik, nu de interpellatie wordt gehouden, de verantwoordelijkheden werden veranderd en dat ik mij uitsluitend tot de heer Coens moest richten. Volgens mij is het hier ook de juiste plaats om dat te doen.

Ik treed de heer Seeuws graag bij als hij zegt dat de lichamelijke opvoeding er in het Gemeenschapsonderwijs nog het best van af komt. In gans het Gemeenschapsonderwijs wordt er drie uur per week lichamelijke opvoeding gegeven, behalve in het observatiejaar van het VSO, waar de heer Chevalier een uur minder toestaat.

Minister Coens, ik heb een dochter van 15 jaar die school loopt in het vrij gesubsidieerd onderwijs. Zij heeft nog nooit gezwommen in schoolverband. Ik vind dat een tekortkoming, want er zijn voldoende zwembaden, overal in Vlaanderen, zodat de afstand naar een zwembad geen probleem kan zijn. Ik vraag de Minister het zwemmen de plaats te geven waarop het recht heeft.

De Voorzitter : Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens : Mijnheer de Voorzitter, ik ga niet in op de politieke problematiek. Dat is hier niet relevant.

Wij hebben gepoogd een antwoord te geven op de kern van de zaak. In de verschillende fracties waren we het in ruime mate eens.

Ik heb twee opmerkingen bij de repliek van de heer Caudron.

In het basisonderwijs behoort lichamelijke opvoeding niet uitsluitend tot de taak van regenten en regentessen lichamelijke opvoeding. Ook onderwijzers en onderwijzeressen zijn daartoe opgeleid en moeten bijgevolg de mogelijkheid krijgen deze lessen te geven. Zij kunnen even goed gemotiveerd en bekwaam zijn, wat niet uitsluit — en ik erken dat — de trend

bestaat om daar de specificatie te onderkennen. Dit is echter een zaak van de scholen zelf.

Vervolgens ben ik het er mee eens om het zwemmen — ik bedoel hier niet de zwemsport als dusdanig maar wel het zwemmen in schoolverband — ook volwaardig en zoveel als mogelijk te integreren. Ook dat is een zaak van de scholen zelf. Ter zake willen wij de scholen ook helpen door hen erop te wijzen dat dit van wezenlijk belang is in het kader van de lichamelijke opvoeding, gezien de polyvalente waarde van het zwemmen als dusdanig.

De Voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Bril tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse Administratie

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Bril tot de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse Administratie.

De heer Bril heeft het woord.

De heer L. Bril (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, nu het tweede deel van de Staats hervorming achter de rug is, is het zo dat het personeelsbestand van de Vlaamse Gemeenschap aan een fikse uitbreiding toe is. In dat verband wens ik aan de Minister enkele vragen te stellen, ontdaan van alle franjes, om alzo „to the point” te komen.

Mijnheer de Minister, mijn eerste vraag is : hoe zal de nieuwe structuur van deze administratie er uitzien ?

In de pers doen allerhande geruchten de ronde, onder meer over een ver-

deling ofwel in zes ofwel in drie departementen. U zal begrijpen dat ik dit met veel aandacht heb gelezen. Kan u deze denkpiste, meer bepaald zes of drie departementen, bevestigen ?

Indien het gaat om drie bepaalde departementen, zou dat ons eventueel niet verontrusten. Ter zake zijn wij enigszins nieuwsgierig. Het loont de moeite deze zaak van nabij te bekijken. Inderdaad, dit zou betekenen dat wij regelrecht in een CVP-staat terechtkomen, wat wij altijd hadden gevreesd. Het zou dan zo zijn dat de drie Secretarissen-generaal precies drie CVP-ers zouden zijn. Misschien is dit een toeval. In de politiek maken wij heel wat mee, maar er is toch geen rook zonder vuur. Trouwens, bepaalde nota's die af en toe bekend worden, blijken — jammer genoeg — al te vaak juist te zijn.

Ik herhaal mijn vraag : zal het gaan om zes of drie departementen ? Krijgen we een CVP-Staat ? Moeten wij nog wachten alvorens in dat verband bevestiging te krijgen ?

Mijn tweede vraag is : hoeveel personeelsleden zullen worden overgeheveld ? Ter zake zijn wij enigszins bezorgd wanneer wij sommige krantenberichten lezen. Daaruit blijkt dat nationale excellenties aarzelen om personeel af te staan. Het is toch zo dat er een overdracht is van bevoegdheden naar de Gewesten ; bijgevolg is het normaal dat er op nationaal vlak een afslanking gebeurt. Is het de bedoeling nog meer ambtenaren aan te werven ?

Wanneer wij, in vergelijking met andere landen, de cijfers objectief bekijken, ligt het aantal personeelsleden reeds zeer hoog.

Concreet luidt mijn tweede vraag : hoeveel personeelsleden worden overgeheveld en quid met de nationale excellenties die aarzelen medewerkers naar de gewestregeringen over te hevelen.

Derde vraag, aansluitend bij de tweede vraag : zullen er nieuwe aanwervingen gebeuren ? Op welke wijze ? Werden waarborgen gegeven dat er bij de uitbouw van de nieuwe Vlaam-

Bril

se administratie geen politiseringsgolf zal ontstaan ?

Ter zake verwijs ik opnieuw naar een krantenbericht. Wanneer men een bepaalde benoeming op de keper beschouwt — en dit voor een vrij belangrijke functie — lijkt het dat men van plan is beroep te doen op artikel 18. Dit artikel houdt in personen die noch het diploma, noch de vereiste anciënniteit, noch de bekwaamheid hebben, te parachuteren. Dit werd tijdens de vorige Regeringen Martens V en Martens VI niet toegepast. *(Twijfelachtig gebaar van Minister Van den Bossche)*

Mijnheer de Minister, ik zie dat u even de wenkbrauwen frons ; ik wil u even op de goede weg helpen. Ik heb het over een dame . . .

Minister L. Van den Bossche : Ik zal u straks lezing geven van de primobenoemingen.

De heer L. Brill : Ik ben benieuwd dit te horen. Ik zal daarop wellicht kunnen repliceren.

Zal artikel 18 worden toegepast ? Ik verwijs ter zake naar een dame die u wel moet kennen. Om ze niet te noemen : Carla Galle.

Vierde vraag : zullen er, bij eventuele nieuwe aanwervingen afwijkingen van het statuut Camus gebeuren ?

Mijnheer de Minister, dit zijn de vier vragen die ik u wilde stellen ; ik hoop daarop een duidelijk antwoord te bekommen.

De Voorzitter : De heer De Vlieghe heeft het woord.

De heer W. De Vlieghe (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, sommigen onder u weten ondertussen waarschijnlijk reeds dat ik mij persoonlijk erg betrokken voel telkens het gaat over de politisering van de administratie. Het is niet de eerste keer dat ik hierover spreek in dit halfroond. Als ambtenaar op het Departement van Economische Zaken heb ik deze politisering gedurende 15 jaar persoonlijk ondervonden. Tijdens deze periode ben ik meermaals voorbijgegaan

door „parachutisten”. Dit waren soms bekwame maar meestal minder bekwame of zelfs totaal onbekwame mensen. Ze kwamen, ongeacht de kleur van het Kabinet, zowel uit de sociaal-democratische als uit de christen-democratische hoek van beide taalrollen.

De heer L. Van den Bossche : Ook vanuit de liberale hoek.

De heer W. De Vlieghe : Uit die periode heb ik slechts een korte ervaring maar uit de verhalen die ik hoor van collega's moet ik inderdaad bevestigen dat zij niet moesten onderdoen voor de andere kleuren.

De heer L. Brill : Is dat een interpellatie, waarop ik moet antwoorden ?

De heer W. De Vlieghe : In verband met het effect op de efficiëntie van de diensten zal het niemand verwonderen dat iets dergelijks de ganse administratie demotiveert, niet alleen de benadeelde personeelsleden die dikwijls moeten werken met een onbekwaam iemand als overste, maar ook het uitvoerend personeel dat moeilijk het gezag van zo iemand kan aanvaarden. Doordat eigenlijk alle beslissingen door ondergeschikten worden genomen, wordt het gezag nog meer ondermijnd.

Wanneer iemand, die minder goed van de zaken op de hoogte is, beslissingen neemt wat vaak gebeurt dan lijdt de kwaliteit van het werk hier ook onder.

De termen die collega Brill gebruikt zijn te zwak. Er is geen dreigende politisering van de Vlaamse administratie, het is reeds vele jaren de realiteit.

Ik schets de problematiek in het algemeen en ik hoop van de Minister een degelijk antwoord te krijgen. Ik vrees echter dat niet alleen de Minister en deze Regering verantwoordelijk zijn, het is een historisch gegroeide zaak. Wat in het verleden in de Vlaamse Gemeenschap is gebeurd, is niet anders dan wat in de Belgische administratie gebeurde.

In verband met de ARGO houd ik mijn hart vast. Ondank mooie verklaringen, dat niet zal worden gepoliti-

seerd, is dit orgaan partijpolitiek samengesteld en is er geen plaats voor onafhankelijke waarnemers. Officieel wordt de verdeelsleutel ontkend maar de praktijk zal dit uitwijzen.

Bij de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij, alsook bij een aantal andere departementen die van de centrale Staat worden overgenomen, staat de poort wijd open voor primo-benoemingen.

Al die indicaties maken dat ik werkelijk heel weinig vertrouwen kan hebben in wat er zal gebeuren in de toekomst. Alles is aanwezig om volledig dezelfde weg te volgen als in het verleden in de Belgische Staat het geval was.

Aan de Minister zou ik willen vragen welke de voorziene procedures zijn inzake bevorderingen ; in welke mate die in feite ook naar de geest worden gerespecteerd en of hij reeds andere maatregelen heeft getroffen of het inzicht heeft te treffen om werk te maken van een complete depolitisering van de volledige benoemingspolitiek. *(Applaus)*

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik zou het mij gemakkelijk kunnen maken en als antwoord op de interpellatie van de heer Brill zeggen dat men, in de beste parlementaire tradities, mij niet kan ondervragen over mijn bedoelingen. Ik zal dat niet doen. Mijn karakter om polemisch te zijn wint het op de traditie.

Inderdaad, het grootste aantal vragen van de heer Brill begonnen met : „Heeft u de bedoeling om . . .” Daarop zou ik hem dan het geëigende antwoord kunnen geven maar, zoals ik reeds zei, ga ik dit niet doen. Ik ga trachten, inhoudelijk, een aantal zaken te bespreken zodanig dat u beter zult weten — wat ik trouwens zeer goed vind — waarover het juist gaat.

De heer Brill verklaarde dat, ingevolge de bevoegdheidsoverdracht, het personeelsbestand van de Vlaamse Gemeenschap zal toenemen. Dat is correct. Ik denk dat het belangrijk is

Van den Bossche

grosso modo te schetsen in welke mate dit bestand zal toenemen. Volgens de huidige inschatting zou er een aangroei van ongeveer 7.600 personeelsleden zijn. Ter zake zijn er de integraal over te dragen diensten. Ik verwijs in dit verband naar Verkeerswezen, het Bestuur Zeewezen en Binnenvaart, de Administratieve Directie van de Diensten van het Loodswezen, enzovoort.

Bij Openbare Werken worden het Bestuur der Wegen, het Bestuur der Waterwegen, het Bruggenbureau, het Bestuur voor Elektriciteit en Elektro-mechanica en de diensten van de Secretaris-generaal in grote mate overgenomen.

Er zijn ook een reeks quasi integrale overdrachten, waar nog een nationale cel overblijft. Dat is het geval voor Verkeerswezen, voor Arbeid en Tewerkstelling, voor Binnenlandse Zaken, voor het Openbaar Ambt en voor Openbare Werken. Onderwijs komt bijna integraal over; er zal maar een heel beperkte nationale cel overblijven. De Dienst voor Jeugdbescherming van het Ministerie van Justitie komt bijna integraal over.

Er is dan nog een derde gedeelte, — misschien het moeilijkste —, waar de heer Brill waarschijnlijk op alludeert wanneer hij zegt dat de nationale Ministers nog niet weten wat zij zullen afstaan. Het gaat over de gedeeltelijk over te dragen diensten. Dat is geen gemakkelijke opdracht. Ook in 1980 heeft men een heel moeilijke oprichtingsgeschiedenis gekend. Men is op het ogenblik bezig met in te schatten hoeveel ambtenaren er moeten overkomen. Ik kan op heden geen precies cijfer geven. Onderwijs, wat het grootste pakket is, buiten beschouwing gelaten, denk ik dat we 7.600 à 7.800 nieuwe personeelsleden zullen krijgen via de overdracht.

U vraagt hoe de nieuwe structuur van de administratie er zal uitzien. Dat weet ik op heden nog niet. Voor het ogenblik is men met een dubbele oefening bezig. Ten eerste, de opvang-oefening. Dat wil zeggen dat, naarmate de diensten overkomen, zij zullen moeten worden opgevangen in de

Vlaamse Administratie. Het jaar 1989 zal een jaar zijn van opvang en tegelijkertijd van herschikking van de administratie. In het kader van die herschikking zal men inderdaad moeten beslissen of er meerdere nieuwe ministeries moeten komen en, zo ja, hoeveel. Het is duidelijk dat wij de huidige toestand niet kunnen verderzetten. Wij kunnen niet alles overlaten aan één administratie van de Vlaamse Gemeenschap. Er komen trouwens afzonderlijke entiteiten over, zoals bij voorbeeld Onderwijs, dat vroeger een afzonderlijk nationaal Ministerie was en bijna volledig wordt overgeheveld. Wij zullen moeten inschatten hoeveel ministeries er in de plaats van dat ene ministerie komen. De beslissing ter zake is nog niet genomen, maar eenieder beseft dat men met één ministerie niet verder kan en dat er verschillende zullen ontstaan. In de pers worden verschillende cijfers aangehaald. Ik stel vast dat die jongens buitengewoon goed geïnformeerd zijn, want zij weten nu reeds wat ik over twee maanden zal beslissen. Voorlopig is er sprake van vijf, zes of zeven op te richten ministeries, maar in alle eerlijkheid moet ik zeggen dat vanuit mijn Departement nog geen enkel voorstel werd geformuleerd naar de Vlaamse Executieve. Waarschijnlijk zal ook een beroep worden gedaan op een soort stuurgroep en zal vrij snel een begeleidingsgroep worden samengesteld waar ook externen bij betrokken zullen worden. Wij willen niet aan navelstaanderij doen door in die groep alleen kabinetsmedewerkers en ambtenaren op te nemen, maar wij wensen er duidelijk buitenstaanders aan toe te voegen die mee overleggen hoe de nieuwe structuur er kan uitzien. Het zou logisch zijn- en persoonlijk ben ik er voorstander van — dat een dergelijke groep vrij snel een advies formuleert aan de Vlaamse Executieve. Ik wil dat advies ook aan de Raad bekendmaken. Op basis daarvan zal de Executieve kunnen beslissen hoeveel departementen er precies moeten komen. Op uw bekwamen of dit nu de grote politieke koehandel wordt, antwoord ik „neen”. Het is zelfs niet eens de Executieve die brutaal het aantal departementen bepaalt. De Executieve zal een „groep” vragen om advies uit te brengen. Van

die groep maken ook mensen deel uit van buiten de ambtenarij. Die groep zal moeten antwoorden op de vraag hoe wij het best de ambtenarij inrichten en wat dit betekent voor het aantal departementen.

Op basis van dat advies zal de Vlaamse Regering uiteraard haar verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. Misschien zal zij moeten kiezen tussen twee of drie scenario's die worden voorgelegd maar de beslissing zal niet worden genomen op de wijze die in sommige kranten is aangehaald of waarvoor collega Brill vreest.

Mijn antwoord is dus anders dan louter „ja” of „neen”.

Ik meen te hebben geantwoord op de vraag hoeveel personeelsleden van de nationale instanties worden overgeheveld naar de regionale.

Er werd ook gevraagd of er nieuwe aanwervingen zullen gebeuren en op welke wijze. In eerste instantie zullen wij dit jaar pogen ordening tot stand te brengen. Wij moeten eerst het aantal departementen bepalen. Dan moeten wij de diensten uitdokteren en bemannen. Wij zullen dus een personeelskader moeten ontwerpen en na overleg met de vakorganisaties zullen wij moeten nagaan hoe het kader is gevuld.

Op het einde van het jaar zal men mij kunnen vragen welk het verschil is tussen het kader en het effectief aantal ambtenaren. Op dat ogenblik zal ik moeten beslissen of ik zal overgaan tot aanwervingen.

Ik kan vandaag niet hals over kop verklaren of er aanwervingen zullen gebeuren. Dat lijkt mij volkomen zinledig te zijn.

De Executieve heeft de bedoeling om dit jaar zo weinig mogelijk — en als het enigszins kan geen — bevorderingen meer te doen van zodra de overheveling begint. Ik weet wel dat dit een probleem is voor de ambtenaren. Als wij een dergelijke beslissing zouden nemen, moeten wij sommige ambtenaren eventueel met terugwerkende kracht benoemen opdat de opbouw van hun carrière niet wordt be-

Van den Bossche

deeld door de overdracht van bevoegdheden. Ik verzeker u dat de Executieve met alle voorzichtigheid zal optreden en dat ze geenszins van plan is om zomaar lukraak beslissingen te nemen. Integendeel, bij de overdracht van bevoegdheden moet ze dubbel opletten.

Ook de heer De Vlieghe vraagt of er ambtenaren zullen worden bevorderd. Een mogelijkheid is dat vooraleer de overdracht gebeurt — dit is een mogelijkheid ; ik zeg niet dat dit werkelijk gebeurt — een bevorderingsronde kan worden verdedigd in de Vlaamse Administratie aangezien het een tijd geleden is dat nog ambtenaren werden bevorderd en een aantal ambten openstaan en indien dit niet perturbierend is voor de overdracht van bevoegdheden die uiteraard gepaard gaat met de overdracht van ambtenaren.

Ik weet dus niet of er nieuwe aanwervingen zullen gebeuren. Op dit moment alleszins niet. Als er wordt aangeworven, gebeurt dit op de normale wijze : via het Vast Wervingssecretariaat.

Zijn er waarborgen ingebouwd dat er geen politiseringsgolf zal ontstaan ? Ik vind deze vraag mooi en belangrijk. Ik wil niet polemissch worden. Ik zou voorlezing kunnen doen van de primo-benoemingen tussen 1981 en 1987 in de Vlaamse Administratie maar ik zal dit niet doen. Ik vind niet dat dit nog belangrijk is.

Politisering is inderdaad een probleem. Ik begrijp de interpellatie ; elle est de bonne guerre. In elk geval hoef ik op dat vlak geen lessen te krijgen van de PVV-fractie die zich in het verleden niet onbetuigd heeft gelaten.

De heer A. Denys : Wij zullen later ook eens een inventaris maken.

Minister L. Van den Bossche : Ik wil niet polemissch worden. Ik stel dit alleen maar vast.

Mijnheer Denys, als u een incident wilt uitlokken, kan dat. U moet het maar eens doen maar de dag dat u daaraan begint, zal ik voorlezing

doen uit uw werken, met naam en toenaam, en zal ik eraan toevoegen — cru dan — waarom er primo-benoemingen waren. Ik heb alleen maar gezegd dat uw fractie de maagdelijkheid niet moet claimen.

De heer A. Denys : Dat doen wij ook niet.

Minister L. Van den Bossche : Ik begrijp dat het probleem belangrijk is en ik wil ten gronde antwoorden. Mijnheer Denys, ik viel u niet aan maar zei heel lieflijk dat de PVV wat dat betreft ook in eigen boezem moet kijken.

Ik ga nu dieper in op het probleem. De heer Brill heeft ook de vraag gesteld of waarborgen kunnen worden gegeven opdat geen politiseringsgolf zou ontstaan. In de eerste plaats wil ik zeggen dat de overdracht van ambtenaren gewoonweg een akteren is van overdracht van ambtenaren. Ik zal inderdaad akteren welke ambtenaren worden overgedragen. Deze ambtenaren zullen in een nieuw kader worden herschikt. Dit heeft niets met politisering te maken.

De vraag werd ook gesteld of aanwervingen zullen gebeuren. Er zullen weinig aanwervingen worden gedaan. Er zullen uiteraard ook enkele bevorderingen moeten gebeuren. In dit verband vraagt de heer Brill of ik het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 zal toepassen. Hierop kan ik bevestigend antwoorden. Mijn antwoord is duidelijk.

Wat de politisering zelf betreft, meen ik dat de Vlaamse Administratie er alle belang bij heeft niet te komen tot de situatie die de heer De Vlieghe terecht aanklaagt.

Wanneer men gaat politiseren op een wijze dat het bestendig demotiverend werkt voor de ambtenarij, meen ik dat er een slecht beleid wordt gevoerd. Op dit punt heeft de heer De Vlieghe gelijk. Het is inderdaad demotiverend voor een ambtenaar mee te maken dat zo maar een andere persoon voorrang krijgt. Elke bevordering brengt weliswaar de nodige moeilijkheden mee en niet elke ambtenaar aanvaardt dat een andere verstandiger is dan hijzelf. Het is niet

altijd leuk te aanvaarden dat een andere wordt bevorderd. Maar er bestaan bevorderingen die inderdaad demotiverend kunnen werken voor andere ambtenaren.

De heer De Vlieghe : Als dat vijf keer gebeurt in 15 jaar wordt het wel wat veel !

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer De Vlieghe, u zal mij niet horen ontkennen dat het geen probleem is. Het openbaar ambt moet ervoor zorgen dat dergelijke zaken zo weinig mogelijk voorkomen. Inderdaad niemand heeft er belang bij — ook de Gemeenschap niet — te werken met een gedemotiveerd ambtenaarkorps. Bijgevolg zullen wij naar methodes moeten zoeken. Ik meen dat de discussie belangrijker is, welke methode zal worden aangewend om tot depolitisering te komen. Ik wil alleen maar de deur openen voor deze discussies. Bij voorbeeld, het huidige systeem van de directieraad van het begin tot het einde is naar mijn mening ook geen juist systeem. Inderdaad, op deze wijze vervangt men misschien de politici door de directies-generaal, die het onder elkaar ook eens worden over een verdeling, zonder het met zoveel woorden te zeggen.

Het is niet altijd de goede weg te denken dat men via het advies van de directies-generaal tot depolitisering kan komen. Wij zullen depolitisering moeten bereiken via het systeem van evaluatie van de ambtenaren en via nieuwe systemen van evaluatie. Op grond hiervan zal dan een nieuw dossier ontstaan. Daarna zal natuurlijk de politieke overheid haar verantwoordelijkheid moeten nemen om tot een beslissing te komen. Dan zou het ook mogelijk worden de beslissing aan te vechten, op een grondige basis, en niet alleen omwille van het feit dat een bepaalde kandidaat een bepaalde partijkaart bezit. Men zou de benoeming kunnen aanvechten, zich afvragend waarom een bepaalde kandidaat met een dergelijk dossier en een dergelijke evaluatie wel wordt benoemd en een andere niet. Dat maakt de discussie mogelijk. Ik meen dat wij tot een dergelijke situatie moeten komen en dat dit

Van den Bossche

ook de opdracht is van de Vlaamse Administratie. Inderdaad, er moet op een nieuwe manier worden getracht vorm te geven aan de depolitiserings.

Depolitiseren mag ook niet betekenen onverantwoordelijkheid van het openbaar ambt, waarbij men ervan uitgaat in alle gevallen de ambtenaren met de grootste anciënniteit te benoemen. Openbaar ambt moet een beleid kunnen voeren en bij een goede beleidsvoering moeten prioriteiten kunnen worden gelegd, onder meer dat bekwame ambtenaren moeten kunnen benoemd worden onafhankelijk van het aantal dienstjaren. Bijgevolg moet er gezocht worden naar een evaluatiesysteem dat een dergelijk beleid toelaat.

Mijnheer Brill, ik meen aldus op uw verschillende vragen te hebben geantwoord. Ik meen dat ik zelfs verder ben gegaan dan strikt was vereist. Inderdaad, ik kon mij perfect verschuilen achter het feit dat een aantal zaken nog niet zijn beslist en ik bijgevolg geen antwoord kon geven. Ik vind dat de aangehaalde problematiek een essentieel punt is voor de Vlaamse Gemeenschap. Ik dank u bijgevolg voor de interpellatie en de kans die u mij aldus geeft mijn mening te verkondigen.

De Voorzitter : De heer Brill heeft het woord.

De heer L. Brill (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Minister voor zijn open antwoord. Het was inderdaad niet mijn bedoeling naar de intenties van de Minister te vragen. Ik weet dat hij zeer eerbarm is. Ik durf daar niet aan te twijfelen. Ik heb vragen gesteld naar geruchten in de pers ingegeven door, zoals de Minister zegt, jongens die zeer goed zijn geïnformeerd, zeer verstandig zijn en van wanten weten. Dit doet mij denken aan wat Professor Strubbe die „Kritiek der bronnen” gaf zei : „Wanneer je een politieke tekst of een politieke verklaring leest dan moet je proberen uit te maken wat er niet in staat”.

Mijnheer de Minister u bent ingegaan op die 5,6 7 departementen. Over wat

mij intrigeerde — die 3 — hebt u het niet gehad. Is dat toevallig.

Minister L. Van den Bossche : Neen dat is niet toevallig. Men zou de thesissen 3 kunnen verdedigen . . .

De heer Brill : . . . dan kom je in een CVP-staat terecht.

Minister L. Van den Bossche : Laat me toch uitspreken. U verwijt mij de politisering, maar u begint zelf met alle ambtenaren een truitje te geven. Het gaat mij niet aan of de Secretaris-generaal van Onderwijs, Openbare Werken en van de Vlaamse Gemeenschap CVP-ers zijn of niet. De Vlaamse Executieve moet zich in de eerste plaats afvragen hoeveel ministeries ze nodig heeft. Wij zullen naar alle waarschijnlijkheid een groep oprichten die met inbreng van buitenstaanders een advies zal geven over het nodige aantal.

Zelf denk ik dat 3 geen valabele oplossing is. Zoals de meeste van mijn collega's meen ik dat het aantal van 5,6 of 7 departementen al naargelang men bepaalde bevoegdheden samenvoegt of niet, meer geschikt is. Het komt er vooral op aan te beschikken over een ambtenarij waarbij de burger terecht kan en over een administratie waarop men perfect een beroep kan doen.

De heer L. Brill : Mijnheer de Minister, ik begrijp zeer goed dat u naar politieke kleur niet kunt kijken, maar u moet onze bekommerning ook begrijpen. Wij die de CVP-staat steeds hebben aangeklaagd, vrezen nu regelrecht in een CVP-staat te worden gedropt.

Minister L. Van den Bossche : U gaat mij er toch niet van verdenken de CVP-staat te willen opbouwen.

De heer L. Brill : Uw woorden doen me twijfelen. Mijnheer de Minister, ik kan ook lief en schattig zijn, maar als het moet ook kritisch. Noch de Regering Martens V, noch de Regering Martens VI heeft artikel 18 gebruikt .

Minister L. Van den Bossche : Men kan ook benoemingen doen op decretales of wettelijke basis. De heer De Beul kan het weten. Ik heb hem

schriftelijk via het Bulletin van Vragen en Antwoorden van de Vlaamse Raad in de maand december het lange lijstje overgemaakt. Er zijn genoeg mogelijkheden. U zou dat moeten weten. Als men genoeg primo-benoemingen doet heeft men inderdaad artikel 18 niet nodig. Wat de ARGO betreft stel ik vast dat wij dat beperkt hebben tot elf in het totaal met heel strikte voorwaarden inzake anciënniteit, diploma en huidig niveau van tewerkstelling. Daar is dus een primo-benoeming mogelijkheid geopend maar zodanig strikt dat zelfs de Raad van State — die strenge schoonmoeder — zegt dat het op die manier kan. Ik vind niet elke primo-benoeming de facto slecht. Niet elke toepassing van artikel 18 is de facto slecht. De vraag die u stelt werd ook door collega De Vlieghe aangebracht met name of het gaat om valabele mensen. De huidige Secretaris-generaal van Onderwijs werd via een van deze procedures benoemd. Nochtans is hij een schitterend Secretaris-generaal. Dat is dus geen slechte benoeming. Het is niet omdat iemand niet eerst de „cursus honorum” voor heel de ambtenarij heeft gedaan dat hij de facto een slechte benoeming zou zijn. Het wordt een verwerpelijke politisering als men via welk artikel ook — of het artikel 18 is of een primo-benoeming is om het even — iemand promoveert die het niet waard is en ook zijn job niet aankan. Dan demotiveert men de rest van de ambtenaren en ontregelt men de ambtenarij.

De heer L. Brill : Mijnheer de Minister, ik zou graag een lijstje ontvangen van de verwerpelijke primo-benoemingen.

Als Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt heb ik altijd gezegd dat ik bereid was artikel 18 en ook artikel 19 af te schaffen. U zegt zelf dat bepaalde primo-benoemingen niet verwerpelijk zijn. Ik zou dan ook graag weten welke primo-benoemingen wel verwerpelijk zijn.

Zal in de Vlaamse Administratie iedere Minister verantwoordelijk zijn voor zijn personeelsbeleid en voor de aanwerving van zijn ambtenaren ? U weet toch ook dat in de nationale

Bril

Regering een Staatssecretaris voor het Openbaar Ambt eigenlijk bitter weinig kan reageren wanneer een bepaalde Minister artikel 18 of een te verwerpen primo-benoeming toepast. De Staatssecretaris van Openbaar Ambt kan daar niet ingrijpen. Hoe zal het dus in de Vlaamse Gemeenschap zijn ? Zal daar iedere Minister verantwoordelijk zijn zoals in de nationale Regering of zult u een Minister voor het Openbaar Ambt hebben die dat op de voet kan volgen en ook kan ingrijpen. De Minister van Begroting heeft toch ook een „passe-partout” tot de begroting van ieder departement en kan de kraan dichtdraaien of meer openzetten.

Ik zou dus graag uw lijst hebben van de te verwerpen primo-benoemingen. In ieder geval is het zo dat ik altijd zelf heb voorgesteld artikel 18 af te schaffen. Waar mogelijk heb ik de toepassing ervan beperkt want ik ben er radicaal tegen. Immers, daar ben ik het met u eens, bepaalde benoemingen kunnen een demotivatie in de hand werken. U stelt dan zelf de vraag of een directieraad een oplossing biedt. Een directieraad is echter ook politiek samengesteld. Ik heb reeds bepaalde voorstellen geformuleerd. Wij moeten inderdaad komen tot een nieuw systeem van evaluatie, van de beoordelingsfiche. Nu is dat een lachertje. Laten wij dat grif toegeven. Wij moeten ook niet altijd op de pianist schieten en de Minister bepaalde verwijten toesturen. Belangrijk is of de Minister verantwoordelijk is voor zijn personeelsbeleid. Nu is het één persoon. U hebt zelfs geen Minister van Openbaar Ambt. Daar moeten wij dus beginnen met bepaalde zaken te wijzigen en orde op zaken te stellen. Daarop zou ik graag een antwoord krijgen. (*Applaus bij de PW*)

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heren Denys en De Vlieghe werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

De essentialia van zijn interpellatie over de politisering van de Administratie vatte (links) de heer L. Brill (PW), hier in gesprek met zijn fractiegenoot, de heer Jozef Bosmans, samen in vier punten

— gehoord hebbende de interpellatie van de heer Brill over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse Administratie ;

— gehoord hebbende het antwoord van de heer Van den Bossche, lid van de Vlaamse Executieve ;

— gehoord hebbende het gevoerde debat ;

— stelt vast dat de overgang van personeel naar het uitgebreide Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap op een geïmproviseerde en onvoorbereide manier verloopt ;

— stelt vast dat er onvoldoende waarborgen zijn opdat bij de uitbouw van de Vlaamse Administratie geen politiseringsgolf zou ontstaan ;

— verzoekt de Vlaamse Executieve om de aanwervingen via geobjectiverde criteria te laten gebeuren.”

Door de heren Suykerbuyk en Seeuws werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Brill tot Minister Van den Bossche over de dreigende politisering bij de uitbouw van de Vlaamse Administratie ;

— gehoord het antwoord van de Minister ;

— gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer V. Anciaux tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de gemeenten Kraainem en Linkebeek

De Voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Anciaux tot

Voorzitter

de heer Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek.

De heer Anciaux heeft het woord.

De heer V. Anciaux (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, mijn interpellatie betreft het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Colleges van Burgemeester en Schepenen van de gemeenten, genoemd in artikel 7 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken die werden gecoördineerd op 18 juli 1966.

Ik bedoel met name de randgemeenten rond Brussel en meer in het bijzonder Kraainem en Linkebeek. Ik interpelleer de bevoegde Minister van de Vlaamse Regering, overigens heel de Vlaamse Regering, omdat de wet van 8 augustus 1988 een wijziging heeft doorgevoerd inzake het gewoon administratief toezicht op de handelingen van deze gemeentelijke overheden.

Door artikel 6 van de wet van 8 augustus 1988 werd immers het artikel 7 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen, gewijzigd. Inderdaad, vanaf 1 januari 1989 blijft voor de Vlaamse randgemeenten en Voeren, in tegenstelling met alle overige Vlaamse Gemeenten, de organisatie van het gewoon administratief toezicht behoren tot de bevoegdheid van de nationale overheid, maar de bevoegdheid „ratione loci” van de Vlaamse Regering inzake de uitoefening van het gewoon administratief toezicht slaat vanaf 1 januari 1989 ook op de handelingen van de overheden van de randgemeenten en van Voeren.

Vanaf 1 januari van dit jaar wordt bijgevolg de voogdij over de randgemeenten door de Vlaamse Regering uitgeoefend. Nu reeds besluit ik daaruit dat een beslissing waarbij een gemeentelijke overheid van een randgemeente de wet schendt of het

algemeen belang schaadt, kan worden geschorst door de Provinciegouverneur en kan worden vernietigd bij een met redenen omkleed besluit genomen door de Executieve.

Mijn thesis bij deze interpellatie is dat in de gemeenten Kraainem en Linkebeek, twee gemeenten van de randgemeenten rond Brussel, de wettelijke bepalingen inzake taalgebruik tijdens de besprekingen in de Gemeenteraden en de Colleges worden geschonden en dat bijgevolg ook het algemeen belang wordt geschaad. De Vlaamse Regering dient hier op te treden.

Mijnheer de Voorzitter, het taalgebruik in de Gemeenteraden en Colleges van het Vlaamse Gewest wordt geregeld door het decreet van 6 december 1972 van de Nederlandse Cultuurraad. Deze bepaling is echter niet van toepassing op de gemeenten met een speciaal taalregime. Daar wordt het taalgebruik in de Gemeenteraden en Colleges geregeld door de nationale wetgeving, met name de taalwetgeving van 1963. Belangrijk is tevens de betekenis van artikel 3bis van de Grondwet dat in 1970 in de Grondwet werd ingevoegd.

De taalwetgeving van 1963 bepaalt duidelijk dat in het Nederlandse taalgebied in principe enkel het Nederlands als bestuurstaal kan worden gebruikt. Nu reeds weze opgemerkt dat de taalwet van 2 augustus 1963 sancties voorziet bij overtreding van de taalwet niet alleen tegen de ambtenaren maar ook tegen de gezagsdragers, waaruit blijkt dat ook de mandatarissen onderworpen zijn aan de taalwet. Zonder enige twijfel mogen we stellen dat in de taalwetgeving elke bestuursactiviteit mede wordt bepaald door de notie „taalgebied” die trouwens in de taalwet van 1963 werd overgenomen uit de taalwet van 1932. Wat betekent dit ? Indien er geen voorschrift is te vinden over de taal waarin bestuursactiviteiten mogen of moeten verricht worden, moeten zij in de taal van het taalgebied gebeuren. Het is dus geenszins juist dat men, omdat de wet het taalgebruik inzake bepaalde handelingen niet expliciet regelt, ofwel het Frans, het Nederlands, het Duits, het Hot-

tentots, het Chinees, of welke taal dan ook zou mogen gebruiken. Dit is onzin. Bij stilzwijgen van de wetgever moet men de taal van het taalgebied gebruiken en dit is in de randgemeenten rond Brussel het Nederlands. Indien de wetgever een andere taal wil toelaten dan dient hij dit uitdrukkelijk te bepalen en bovendien moet hij zelfs dan de taalvoorrang in acht nemen die voorzien is in het Grondwetsartikel 3bis en die zelfs de minimalisten aanvaardden.

De uitzonderingen op deze algemene regel die voorzien zijn voor de gemeenten met een speciaal taalregime, dus ook voor de randgemeenten, blijven uitzonderingen en zij gelden slechts voor beperkte, precieze en limitatief bepaalde verrichtingen. Alleen voor deze verrichtingen moet het bestuur afwijken van de algemene regel en dan nog alleen ten voordele en meestal slechts op uitdrukkelijke aanvraag van de bestuurden en in geen geval van de bestuurders. In deze zin en zelfs met deze woorden luidde trouwens het arrest van de Raad van State nummer 19522 in de zaak Carlier van 20 maart 1979.

Mijnheer de Voorzitter, zoals ik reeds zei is er bovendien artikel 3bis van de Grondwet. Dit artikel werd ingevoegd op 24 december 1970, dus na de taalwetgeving van 1963, en bepaalt de taalgebieden van het land. Hiermede voerde dit artikel een nieuwe juridische ordening in waarmee zelfs de taalwet van 1963 nog geen rekening kon houden. In zijn advies van 5 september 1972 met betrekking tot het wetsontwerp houdende het statuut van het kanton van de Voer, wees de Afdeling Wetgeving van de Raad van State op het belang van de Grondwettelijke term „taalgebied”. Vooral in het arrest Germis van 16 augustus 1973 stelde de Raad van State dat het opnemen van artikel 3bis in de Grondwet de betekenis had van : het verheffen tot een grondwettelijke norm van het territorialiteitsbeginsel, dat reeds ten grondslag lag van de bestaande taalwetten en luidens hetwelk in de ééntalige gebieden elke overheid in beginsel verplicht is de taal van dat gebied te gebruiken voor al de activiteiten die in het taalgebied plaatshebben of er betrekking op hebben.,,

Anciaux

Mijnheer de Minister, mag ik erop wijzen dat deze stelling sindsdien altijd werd gevolgd door de Raad van State, Afdeling Administratie. Artikel 3bis van de Grondwet werd altijd in één adem vernoemd met de taalwetten. Zie de arresten van 3 februari 1976, 6 april 1982, 24 mei 1983, 8 november 1983, 30 september 1986 en 15 januari 1987. Ook het reeds vermelde arrest Carlier van 20 maart 1979 volgt dezelfde interpretatie. Dit is van belang aangezien het hier ging om een randgemeente, namelijk Wezembeek-Oppem. Belangrijk is tevens te vermelden dat in het advies over het wetsvoorstel Galle dezelfde stelling bij meerderheid wordt aangenomen door de Verenigde Kamers van de Raad van State. Overigens wordt dezelfde rechtspraak ook door de Franstalige Kamers van de Afdeling Wetgeving van de Raad van State gevolgd.

Mijnheer de Voorzitter, tegenover deze duidelijke rechtspraak wordt door een aantal Franstaligen, spijtig genoeg ook door sommige Vlaamse twijfelaars of twijfelzaaiers, de mening van het Arbitragehof geplaatst.

In het arrest van 26 maart 1986 meende het Arbitragehof, althans in de consideranties, te moeten stellen dat artikel 3bis van de Grondwet wel degelijk de grondwettelijk voorrang van de taal bepaalde doch geen rechtstreekse verplichting invoerde inzake de taalkennis.

De Afdeling Wetgeving van de Raad van State heeft echter haar visie nà deze uitspraak van het Arbitragehof niet gewijzigd. Dit blijkt meer nog in de reeds vermelde arresten van 30 september 1986 betreffende Happart, want daar stelde de Raad van State dat de interpretatie die het Hof gaf aan artikel 3bis van de Grondwet niet onverbreekelijk verbonden is aan het dictum, zoals dat luidt in juridische termen. Het Arbitragehof heeft overigens met zijn uitspraak een materiële rechtsregel geïnterpreteerd waarvoor het niet bevoegd is.

Mijnheer de Minister, in antwoord op mijn mondelinge vraag over deze kwestie in de Kamer van Volksverte-

genwoordigers, verwees de nationale Minister van Binnenlandse Zaken, de heer Tobback, naar de tussenkomst van een Vice-Premier tijdens de bespreking in de Senaat van de gewone wet met betrekking tot de faciliteitengemeenten, tussenkomst waaruit zou blijken dat de wetgeving het spreken van een andere taal in de Colleges of Raden, dan de taal van het taalgebied niet zou verbieden.

Nog afgezien van het feit dat de verklaring van een Vice-Premier niet kan worden beschouwd als de uitspraak van een orakel dat de wetten kan wijzigen, wil ik daartegenover de woorden citeren die de Premier uitsprak bij zijn inleiding in de Senaatcommissie naar aanleiding van hetzelfde ontwerp van gewone wet.

Ik citeer uit het verslag van de Senaat van 19 juli 1988, bladzijde 19 : "... dat de Regering van oordeel is dat de essentie van de voorgestelde regeling betrekking heeft op de uitoefening van een politiek mandaat en de manier waarop daaraan een einde kan worden gesteld door de Raad van State en dat dus om deze reden deze aangelegenheid buiten het domein van de pure taalwetgeving valt. In het regeerakkoord werd inderdaad uitdrukkelijk het volgende voorzien : de taalgrens zoals vastgelegd in artikel 3bis van de Grondwet en de artikelen 3 tot 6 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, evenals de taalwetten, blijven ongewijzigd. Dus, wij doen opmerken dat het ontwerp niet in het minst afbreuk doet aan het principe van de voorrang van de taal van het gebied en meer bepaald aan de verplichting om die taal te gebruiken voor de administratieve handelingen en aan de gevolgen van het gebruik van een andere taal, namelijk de nietigheid van die handelingen en het ontbreken van enig rechtsgevolg van elke mondelinge tussenkomst in de beraadslagende vergadering die niet gebeurt in de officiële taal van het gebied.,,

Uit dit alles blijkt duidelijk : ten eerste, de taalwetgeving, samen met artikel 3bis van de Grondwet, bepaalt dat in de Colleges en de Gemeenteraden van de faciliteitengemeenten al-

leen het Nederlands mag worden gesproken ; ten tweede, aan de taalwetgeving en het Grondwetsartikel 3bis werd niets gewijzigd ; ten derde, wie deze grondwettelijke en wettelijke bepalingen niet naleeft, is een wetsovertreder en dient bijgevolg te worden gestraft.

In de gemeenten Kraainem en Linkebeek wordt geregeld de wet overtreden door de respectieve Burgemeesters en door bepaalde Schepenen, ook door bepaalde Raadsleden. Wat de Gemeenteraden betreft, zijn deze wetsovertredingen in het openbaar vastgesteld en gekend. Wat de Colleges van Burgemeester en Schepenen betreft, zijn ze eveneens te bewijzen feiten. Het volstaat de getuigenis te vragen van de betrokkenen, onder andere de Vlaamse Schepenen van Kraainem.

Heren Ministers, de wet is de wet. Zo dacht ook Minister Nothomb erover toen hij zijn eigen brief aan de Gouverneur van Brabant introk. In deze brief had hij bepaald dat de gemeenteraadsleden van de randgemeenten de taal van hun keuze mochten gebruiken. Na de arresten van de Raad van State, de dato 24 mei 1983, respectievelijk inzake Sint-Genesius-Rode en Bautmans van Kraainem tegen de Provinciegouverneur, vernietigde de toenmalige voogdijoverheid, namelijk de Minister van Binnenlandse Zaken, prompt zijn vorige brief.

In dezelfde zin dacht ook de Gouverneur van Brabant toen hij op 27 mei 1987 zijn brief naar het College van Burgemeester en Schepenen van Kraainem stuurde. Ik citeer punt 5 van deze brief : "Het voordragen en bespreken van de agendapunten in twee talen : ook dit is in strijd met de taalwetgeving. Voor de behandeling van zaken in de Gemeenteraad dient uitsluitend het Nederlands als bestuurstaal te worden gebruikt en het is de taak van de Burgemeester de Gemeenteraadsleden hierop te wijzen . . . Ik verzoek u in de toekomst strikt rekening te houden met wat voorafgaat. ,,

Mijnheer de Voorzitter, nu de bevoegdheid inzake de voogdij overgeheveld is naar de Vlaamse Regering,

Anciaux

vraag ik de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Zaken en heel de Vlaamse Regering er eveneens zo over te denken. De wet is de wet.

Concreet vraag ik, ten eerste, dat de Minister een rondschriften zou sturen naar de betrokken Vlaamse gemeenten met een speciaal taalregime, in het bijzonder de zes randgemeenten en wellicht ook Voeren, waarin duidelijk bepaald wordt dat enkel het Nederlands als bestuurstaal mag worden gebruikt voor elke behandeling of bespreking — in de Colleges van Burgemeester en Schepenen en in de Gemeente- en OCMW-raden ; althans de gemeenteraden waarvoor hij bevoegd is.

Ten tweede vraag ik de Minister de nodige maatregelen te nemen om de wetsovertreders te sanctioneren.

Ten derde vraag ik de Minister de nodige maatregelen te treffen ter vernietiging van de beslissingen die genomen worden of werden na een beraadslaging waarbij de wetten overtreden zijn.

Mijnheer de Voorzitter, de Vlaamse Regering beschikt thans over de volle uitoefening van haar voogdijbevoegdheid wat het algemeen administratief toezicht betreft, maar ook wat het specifiek toezicht betreft. Zij heeft dus een serieus machtswapen in handen. Mijns inziens moet zij daar ook gebruik van maken in de volle zin van het woord. Dit is de plicht van de Vlaamse Regering. Daarvoor onder meer hebben wij haar, in naam van de volksgemeenschap die wij vertegenwoordigen, ons vertrouwen gegeven.

De Voorzitter : De heer Annemans heeft het woord.

De heer G. Annemans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, heren Ministers, collega's, de heer Anciaux heeft natuurlijk groot gelijk over deze kwestie te interpelleren al kan ik mij natuurlijk niet van de indruk ontdoen dat de ijver waarmee hij optreedt, zowel in de Kamer van Volksvertegenwoordigers tegenover Minister Tobback als hier in de interpellatie

aan Minister Van den Bossche, inzake de taalwetgeving, geïnspireerd is door het aanvoelen van een noodzaak, de noodzaak met het oog op de verkiezingen van de Brusselse Raad om een Vlaamsvoelend imago op te kalefateren of, scherper gesteld, om de schijn van een Vlaamsvoelend imago hoog te houden.

Ik kom mij hier op deze tribune aansluiten voornamelijk om de bezorgdheid voor het taalgebruik in Vlaanderen in de juiste context te plaatsen. Ik kom hier ook om de heer Anciaux, in de eerste plaats, en meer in het algemeen, de meerderheid binnen de Vlaamse Raad, met de neus in de faecaliën te drukken. De taalwetten zijn vorige zomer aangepast, gewijzigd, en in essentiële onderdelen teniet gedaan en de partijen die daarvan aan de basis liggen (*Onderbreking van de heer Anciaux*) zijn niet de best geplaatste om zich op te werpen als de behoeders van de zuivere grens der Nederlanden. Ik houd mij de jongste jaren met deze problematiek nogal intens bezig en ik maak nu reeds meer dan twee jaar alle gemeenteraden van Kraainem en Linkebeek mee. Ik wordt er de laatste tijd ook in de boeien geslagen op bevel van de burgemeester zelf. Ik mag dus spreken wanneer ik het verschil in mentaliteit wil aangeven, het verschil in driestheid en het verschil in arrogantie tussen de Franstaligen van vóór het Belgisch regeerakkoord, de Franstaligen die met in hun nek het arrest van de Raad van State inzake Happart zaten, de Franstaligen die beseften dat de verplichte taalkennis in Vlaanderen geen lachertje was en kon blijven en de Franstaligen van na de Belgisch CVP-SP en VU-akkoord ; een verschil in zelfvertrouwen, in hoofde van die Franstaligen, dat mijns inziens terecht is, een fundamenteel verschil, want wie heeft vorige zomer, na twintig jaar faciliteiten weg te hebben geroepen, de faciliteiten vereeuwigd ? Wie heeft vorige zomer al wie rechtstreeks verkozen is in faciliteitengemeenten een onweerlegbaar vermoeden bezorgd van de kennis van het Nederlands ? Wie heeft vorige zomer de geheimhouding en het vertrouwelijk karakter van de beraadslagingen in de schepencolleges toegestaan en wie

heeft er beslist dat alleen nog de beslissingen mogen genotuleerd worden ? Wie heeft er vorige zomer aan de Voerenaars het inschrijvingsrecht in de provincie Luik bezorgd ? Wie heeft er vorige zomer het klachtenrecht tegen het overtreden van de verplichte taalkennis beperkt tot de betrokkenen en tot klachten die binnen de zes maanden worden ingediend ? Wie heeft er vorige zomer de voogdij in deze gemeenten gekoppeld aan het bindend advies van een paritair gouverneurscollege. Wie heeft er vorige zomer de wet van 1963 fundamenteel gewijzigd, dixit de Vlaamse Staatsraden ? Wie heeft er vorige zomer de Vlaamse voogdij beperkt tot de uitoefening ervan en de organisatie ervan in handen gelaten van de paritaire, centrale, Belgische Ministerraad ? Wie heeft er vorige zomer het recht verbeurd om zich tot flaminganten te verheffen ? Dat bent u allen, heren van de Belgische meerderheid van CVP, SP en VU. De Voorzitter van de CVP — laten wij zeggen : de kwantitatieve ruggegraat van de centrale, Belgische coalitie — zei onder applaus op alle banken van de meerderheid : “Met deze staatshervorming krijgt België een nieuw aangezicht, waardoor ons land voor de Vlamingen aantrekkelijker wordt. Het nieuwe België spreekt niet alleen tot ons verstand, maar ook tot ons hart. Wij hebben nu een vaderland om te beminnen,.. Ik stel dus voor, heren en ridders, toejuichers en collaborateurs van dat nieuwe België, dat u stilletjes zwijgt over, ik citeer : “het taalgebruik in de Gemeenteraden en Schepencolleges van de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de gemeenten Kraainem en Linkebeek,.. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Suykerbuyk heeft het woord.

De heer H. Suykerbuyk (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik sluit mij kort aan bij de interpellatie van de heer Anciaux. Er kan geen meningsverschil, geen discussie ontstaan over het feit dat de wet die wij in juli van vorig jaar hebben goedgekeurd in geen enkel opzicht afbreuk doet aan de verplichting om de taalwetgeving

Suykerbuyk

ving in de randgemeenten te eerbiedigen. De heer Anciaux heeft een citaat genomen uit de Parlementaire Handelingen van de Senaat. Hieraan kan ik een ander citaat toevoegen dat eveneens voor zijn standpunt pleit. In het Senaatsverslag lees ik zeer duidelijk dat de Vice-premier — ik weet niet welke, er waren er twee aanwezig — heeft gezegd: "Zoals uit de Memorie blijkt verandert zelfs het onweerlegbaar vermoeden niets aan de verplichting om overeenkomstig de taalwetgeving de taal van het gebied te gebruiken.,, Dat is zonder meer duidelijk en daaraan kan niets worden afgedaan, mijnheer Annemans.

De heer G. Annemans : Waarom hebt u bij Minister Tobback dan geen gemotiveerde motie ingediend ?

De heer H. Suykerbuyk : Mag ik verdergaan ?

Uit deze verklaring leid ik af dat er geen enkel probleem is. Dit betekent bijgevolg dat men niet om het even welke taal mag spreken. Het probleem ligt echter op het vlak van de sanctie. Ik heb vandaag in de krant gelezen dat de nationale Minister Tobback heeft gezegd: "Ik wil er wel invliegen, maar ik heb geen wettelijke basis,.. Ik ben het met hem eens. De wettelijke basis is echter wel in handen van de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, de heer Van den Bossche. De heer Anciaux heeft zich dus terecht tot hem gericht. Ik blijf erbij dat men in Vlaanderen onvoldoende het belang heeft ingezien en wil inzien van een voogdij, die in handen van de Vlaamse Regering is gelegd. Dat was het belangrijkste element van de wet die wij vorige zomer hebben goedgekeurd.

Ik kan echter niet akkoord gaan met de heer Annemans, wanneer hij zegt dat wij ons slechts hebben beperkt tot het overdragen van de uitoefening van de bevoegdheid. De voogdij-uitoefening was een zeer belangrijke stap vooruit. De voogdij houdt enorm veel mogelijkheden in. Ik stel met voldoening vast dat de heer Van den Bossche, Minister van Binnen-

landse Aangelegenheden, op dat terrein zeer ondernemend is. Ik prijs hem daarvoor en betuig hem daarvoor ook onze steun. Het is duidelijk dat de Minister van Binnenlandse Aangelegenheden de Gouverneur kan gebruiken om in te grijpen waar nodig. Hij kan zich voor vele aangelegenheden richten tot die Gouverneur, in elk geval voor hetgeen zich op gemeentelijk niveau afspeelt.

Ik heb in de Senaat verwezen naar het feit dat de voogdij inhoudt dat er een Minister is van Binnenlandse Aangelegenheden die de Gouverneur opdrachten kan geven, die circulaires kan verzenden, documenten kan opvragen en ter plaatse kan gaan of laten gaan. Er is nog meer, namelijk de overdracht van bevoegdheden voor Onderwijs, de infrastructuur, de welzijnszorg en het Gemeentefonds maakt dat de gemeenten — ook de gemeenten waarover de heer Anciaux het had — met al hun zorgen, hun wensen en beleidsopties, maar ook voor de middelen die zij nodig hebben ten volle verankerd zitten in het Vlaamse Gewest en zich moeten richten tot de Vlaamse Executieve. Dit betekent een permanente samenwerking en dagelijks contact met de Vlaamse Centrale Administratie. Ik betitel dit als een oneigenlijke voogdij, waarbij de Vlaamse Regering een vaste greep heeft op de situatie ter plaatse. Daarbij spreek ik niet in termen van afdreiging, maar ik meen dat de greep die de Minister heeft, enorm groot is. Die greep ligt niet alleen in uw handen, mijnheer de Minister, maar in handen van de hele Executieve. Ik heb in verband met de greep die men heeft een vrij groot aantal vragen gesteld aan verscheidene leden van de Executieve om aan te tonen op welk groot aantal terreinen de gemeenten afhankelijk zijn van de Vlaamse Regering. Ik herhaal, wij leven nu eenmaal in een periode waarbij men na de federale opbouw pleit voor een pacificatiemodel. Ik wil derhalve het woord afdreiging niet in de mond nemen, maar ik zeg dat de Vlaamse Executieve haar macht moet gebruiken als het nodig is. Daartoe heeft zij alle wettelijke middelen en ook alle feitelijke middelen en die feitelijke middelen hoeven niet onwettig te worden ge-

noemd. (*Applaus bij de CVP en de VU*)

De Voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, als ik de heren Suykerbuyk en Anciaux hoor denk ik aan de hoofdrolspeler uit de film „Fatal Attraction". De hoofdrolspeler Michael Douglas hoopt dat de partner waarmee hij overspel pleegt de zaak geheim zal houden, maar dat gebeurt niet en de hoofdrolspeler komt in moeilijkheden. De heren Suykerbuyk en Anciaux komen ook in een moeilijke situatie.

In augustus vorig jaar, bij de bespreking van het zogenaamde faciliteitenontwerp in de openbare vergadering heeft de PVV-fractie gezegd dat het gehele ontwerp was geïmproviseerd en een stimulans zou zijn voor diegenen die weigerden zich aan te passen. Er werd een nieuwe vorm van faciliteiten gecreëerd, ditmaal niet voor de bestuurden, maar voor de bestuurders.

De PVV voorspelde dat het onmogelijk zou zijn om een Schepen van een faciliteitengemeente te beletten bij de uitvoering van zijn ambt een andere taal te spreken dan de streektaal. Volgens de reële draagwijdte van het faciliteitenontwerp volstond het dat de formele vormgeving werd geëerbiedigd en dat de notulen in het Nederlands werden genotuleerd.

Vandaag beseffen wij ten volle dat dit initiatief niet de pacificatie nastreefde, maar de verantwoordelijkheid van de nationale overheid in preciaire communautaire problemen wilde wegnemen en de Vlaamse Executieve wilde beletten haar rol als toezichhoudende overheid volwaardig te spelen.

Zoals de heer Anciaux er terecht op heeft gewezen wordt de Vlaamse Executieve nu met tal van problemen geconfronteerd. In een aantal gemeenten, bij voorbeeld in Linkebeek krijgen de Vlamingen helemaal geen vertegenwoordiging in het Schepencollege. In andere randgemeenten, waar de Vlamingen wel vertegenwoordigd zijn in het Schepencollege,

Denys

krijgen ze bijna geen reële bevoegdheden van de Franstalige meerderheid.

De heer V. Anciaux : Dat is niet juist.

De heer H. Suykerbuyk : Waar haalt u dat ?

De heer A. Denys : Dat is een pacificatie ten koste van de Vlaamse belangen.

Mijnheer Anciaux, dat de Franstaligen het met de pacificatie niet nauw nemen wordt bewezen door de oprichting door de heer Féaux, Voorzitter van de Franstalige Executieve, van een informatiedienst ten behoeve van de Franstaligen in de Vlaamse faciliteitengemeenten.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve heeft hiertegen geprotesteerd. Zijn bewoordingen varieerden van een slechte voorafbeelding van de samenwerking die moet ontstaan tot provocatie. Het protest heeft concrete vormen aangenomen met onder meer een beroep bij het Overlegcomité Regering-Executieven, maar dat overleg leidde niet tot een overeenstemming binnen de voorgestelde termijn. Er is ook overleg geweest tussen de heren Geens en Féaux, maar zonder resultaat. Die pogingen waren lovenswaardig, maar het was voorspelbaar dat er geen resultaat zou worden bereikt.

Daarom verbaast het mij dat werd afgezien van een beroep bij de Raad van State, waarvan het resultaat niet op voorhand gekend was. Er werd alleen gevreesd ongelijk te krijgen omdat de info-dienst gelegen is op het grondgebied Brussel. Aangezien geen beroep bij de Raad van State werd ingesteld had de Franse Gemeenschap de handen vrij om haar voornemen uit te voeren en de dienst op te starten.

Wanneer de heer Féaux nu bij de inwoners van de Vlaamse randgemeenten rond Brussel een Franstalige brief in de bus laat vallen waarin hij fier de geboorte van zijn nieuwe creatie meedeelt, is het protest van Vlaamse zijde niet meer dan een

zwakke getuigenis van de eigen onmacht en eigenlijk een bekentenis van de begane misstap.

De heer V. Anciaux : Dat heeft er niets mee te maken, noch met de interpellatie, noch met de feiten.

De heer A. Denys : Nu nog onderzoeken welke juridische middelen men kan inzetten om dit initiatief tegen te gaan noemen wij vijgen na Pansen. (*Applaus bij de PVV*)

De Voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune): Mijnheer de Voorzitter, waarde collega's, enkele maanden geleden is de faciliteitenwet door de beide Kamers met een ruime meerderheid goedgekeurd.

Als antwoord op deze interpellatie kunnen wij voorafgaandelijk stellen dat het niet van enig belang ontdaan is erop te wijzen dat het vermoeden van de taalkennis, in de wet ingeschreven, onweerlegbaar is ten opzichte van de rechtstreeks verkozenen. Dit wil zeggen ten opzichte van de Gemeenteraadsleden in het algemeen en de Schepenen van de randgemeenten en van de gemeente Komen, Waasten en Voeren alsmede de OCMW-raadsleden van dezelfde gemeenten Komen, Waasten en Voeren. Dit vermoeden is eveneens onweerlegbaar ten opzichte van de Burgemeester die tussen 1 januari 1983 en 1 januari 1989 gedurende minstens drie jaar ononderbroken een mandaat van burgemeester heeft uitgevoerd. Ten opzichte van al de andere mandatarissen kan het vermoeden worden weerlegd, maar alleen op verzoek van een lid van de Gemeenteraad.

Deze wet van 8 augustus 1988 heeft de taalgrens, zoals vastgelegd in art. 3bis van de Grondwet en de artikelen 3 en 6 van de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, niet gewijzigd. Het feit dat de taalwetten door deze wet niet gewijzigd werden werd bevestigd in de Senaat op 25 juli 1988 en in de Kamer op 4 augustus 1988 door het voorafgaand aannemen van een motie dat het wetsontwerp geen expli-

ciete, noch impliciete wijzigingen aanbrengt in de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken en dat de bijzondere meerderheid, voorgeschreven door artikel 59bis, § 4, derhalve niet vereist was.

Bovendien werd ook duidelijk gesteld dat de grenzen van het Brusselse Gewest definitief vastgelegd werden. Het ligt dan ook voor de hand dat het bestaan van een weerlegbaar of onweerlegbaar vermoeden, geen afbreuk doet aan het beginsel van de voorrang van de taal van het gebied, meer bepaald aan de verplichting om die taal te gebruiken voor de administratieve handelingen en aan de gevolgen van het gebruik van een andere taal, namelijk de nietigheid van die handelingen en het ontbreken van enig rechtsgevolg van elk mondeling betoog in een andere taal van de streek.

De faciliteiten doen geen afbreuk aan de taalhomogeniteit van het desbetreffend gebied en gelden alleen voor de bestuurden — zoals collega Anciaux terecht opmerkte — en niet voor de bestuurders.

Wanneer collega Anciaux stelt dat de streektaal, het Nederlands, de bestuurstaal is, dan kan ik hem volmondig bijtreden. De bestuurstaal van de Schepencolleges en de Gemeenteraadsleden is het Nederlands, dit geldt ook voor de randgemeenten rond Brussel. Besturen in een andere taal dan het Nederlands in gemeenten die in het Nederlands taalgebied liggen, is strijdig met de taalwetgeving. In de beraadslagende vergadering kan geen juridische waarde gehecht worden aan interventies in een andere taal dan die van het gebied. Die interventies worden niet in de notulen opgenomen en kunnen geen rechtsgevolgen hebben. De Brusselse randgemeenten behoren tot het Nederlandse taalgebied. Een taalgebied is niets anders dan een gebied waar in rechte een bepaalde taal moet gesproken worden of met betrekking waarop een bepaalde taal moet worden gebruikt.

Aansluitend lijkt het ons noodzakelijk in antwoord op de interpellatie van de heer Anciaux een niet beperkende opsomming te geven van de

Van den Bossche

bestuurshandelingen die in het Nederlands moeten gebeuren. De algeme regel is zeer eenvoudig : alle individueel optredende Gemeenteraadsleden, zijn voor het verrichten van alle bestuurshandelingen gehouden het Nederlands te gebruiken in het Nederlandse taalgebied, daarin ook begrepen de randgemeenten. Overeenkomstig vroegere arresten en adviezen van de Raad van State, kunnen alleen wettig in het Nederlands in het Nederlandse taalgebied gebeuren — en dit is een niet beperkende opsomming :

- de installatie-ees van Burgemeester en Gemeenteraadsleden ;
- de agenda ;
- de bescheiden en mededelingen ;
- de besluiten van de Burgemeester ;
- de besluiten van het College van Burgemeester en Schepenen ;
- de besluiten van de Gemeenteraden ;
- in het algemeen de zaken die het College schriftelijk voorlegt ;
- de notulen van het College van Burgemeester en Schepenen ;
- de notulen van de Gemeenteraad ;
- de stemmingen ;
- de mondelinge tussenkomsten in de Gemeenteraden, willen ze gevolgd hebben.

Daarbij kan nog gevoegd worden dat er geen vertalingen mogen gemaakt worden, noch van de agenda, noch van de verklarende nota's, de uitleg van het College of hetgeen er gezegd wordt in het algemeen. Een antwoord, namens het College van Burgemeester en Schepenen, op een vraag of een interpellatie, in een andere taal dan het Nederlands, moet als onbestaande in rechte worden beschouwd.

Om dit geheel van elementen in herinnering te brengen, zal ik graag ingaan op de vragen, gesteld door collega Anciaux en zal ik de eerstko-

mende dagen, met het oog op een strikte naleving van dit fundamenteel principe, een brief in die zin richten — die ik ook zal bekend maken — aan de Gouverneur en de Vice-Gouverneur van Brabant. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

Indiening van moties

De Voorzitter : Door de heer Dillen en Annemans werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gelet op de interpellatie van de heer Anciaux, gericht tot de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, inzake het taalgebruik in de Gemeenteraden en Schepencolleges in de randgemeenten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek ;

— gelet op het antwoord van de Minister ;

— acht het gepast vast te stellen dat de interpellant, samen met de andere leden van de centrale Belgische Regeringsmeerderheid, zelf verantwoordelijk is voor de situatie van de Vlamingen in de randgemeenten, aangezien zij met de faciliteitenwet van 1988 zelf het statuut van de faciliteitengemeenten hebben gewijzigd in een voor Vlaanderen nadelige zin ;

— acht het gepast dat de Gemeenschapsminister uit de vaststelling dat hij te zeer ongewapend is voor een efficiënt en geloofwaardig taalbeleid in de faciliteitengemeenten, de nodige conclusies zou trekken”.

Door de heren Verhaegen en De Loor werd tot besluit van deze interpellatie een eenvoudige motie ingediend die luidt als volgt :

„De Vlaamse Raad,

— gehoord de interpellatie van de heer Anciaux tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het taalgebruik in de Gemeenteraden en de Schepencolleges van de randgemeen-

ten rond Brussel, meer in het bijzonder in de Gemeenten Kraainem en Linkebeek ;

— gehoord het daarop door de Minister verstrekte antwoord ;

— gaat over tot de orde van de dag.”

De Raad zal zich over deze moties tijdens een volgende openbare vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Voorstel tot aanvulling van de agenda

Dames en heren, namens de Commissie van Onderzoek over het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, die ik voorzit, stel ik u voor onze agenda van heden aan te vullen met het eenparig commissieverzoek om uitspraak van de Raad, als opdrachtgever, omtrent de verdere gang van zaken naar aanleiding van het in de Commissie gerezen probleem van de grondwettigheid van artikel 2 van het decreet van 20 maart 1984 houdende vaststelling van de procedure van onderzoek.

Dat punt zou dan straks, omstreeks 15 uur, net vóór de stemmingen, kunnen worden behandeld.

Vooraf zal ik echter, eveneens rond 15 uur, de instemming van de Raad vragen over de voorgestelde aanvulling van onze agenda.

De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, ik heb ook vernomen wat er in de betrokken Commissie is gebeurd. Ik betreurt dat enigszins maar meen dat alvorens die materie in openbare vergadering te brengen het Bureau daarover moet beraadslagen. Dit is geen eenvoudig probleem, het kan ons in Openbare Vergadering ver leiden.

De Voorzitter : Het is inderdaad zo dat de Commissie zich over deze zaak

Voorzitter

heeft gebogen en het resultaat bij consensus is aanvaard.

De heer A. De Beul : In de Commissie ?

De Voorzitter : In de Commissie ?

De heer A. De Beul : Maar de Commissie is het Bureau van de Raad niet.

De Voorzitter : Dat is juist. Ik zal trachten, tijdens de middag, het Bureau van de Raad bij elkaar te roepen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, ik heb er geen bezwaar tegen dat er een extra vergadering van het Bureau plaatsvindt maar het is een feit dat in de Commissie bij consensus een afspraak is gemaakt.

Indien het Bureau een andere beslissing dan de Commissie zou nemen ontstaat er ergens een ongezonde si-

tuatie ten aanzien van de commissieleden.

Ik heb er niets tegen dat het Bureau samen komt maar wil er toch voor pleiten dat wij hier, de bij consensus gemaakte afspraak in acht nemen.

De Voorzitter : Indien het Bureau in aantal is zullen wij daarover van gedachten wisselen. Indien het Bureau deze middag niet kan vergaderen dan denk ik dat er mij niets anders overblijft dan de suggestie van de heer Denys te volgen.

De heer A. De Beul : Ik betreur een dergelijke gang van zaken.

De Voorzitter : Mijnheer De Beul, ik betreur dat blijkbaar niemand van uw fractie u heeft ingelicht over de werkzaamheden in de Commissie en over het feit dat men daar tot een consensus is gekomen, en u nu in de Raad een dergelijk probleem aan de orde stelt.

De heer A. De Beul : Mijnheer de Voorzitter, mag ik u doen opmerken

dat u de Raad confronteert met de vraag om een bepaald punt, waarover het Bureau niet de kans heeft gekregen zich uit te spreken, aan de agenda toe te voegen. Ik verzeker u dat het geen eenvoudig probleem is.

De Voorzitter : Mijnheer De Beul, ik heb van uw opmerking akte genomen.

Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.35 uur.*